ЖІНОЧИЙ СВІТ

WOMAN'S WORLD

Ч. 11 - 12 ЛИСТОПАД - ГРУДЕНЬ 1957

ЖІНОЧИЙ СВІТ

Рік VIII Лист. - Груд., 1957 Ч. 11 - 12

Видає Організація Українок Канади ім. Ольги Басарабової.
Редаґує редакційна колеґія.
Всю кореспонденцію й передплати висилати на адресу:
"WOMAN'S WORLD"
Box 791 Winnipeg, Man., Canada
Ціна одного числа — 25 ц.
Річна передплата в Канаді, в ЗДА й інших країнах $3.00, піврічна $1.75.
Річна передплата в Англії і Австралії 1½ ф. штерл.
Редакційна колеґія застеріґає собі право скорочувати рукописи. Рукописів не звертаємо.

Друком "Нового Шляху",
184 Александер Ав., Вінніпеґ, Ман.

WOMAN'S WORLD

Vol. VIII Nov. - Dec., 1957 No. 11-12

Published by the Ukrainian Women's Organization of Canada.
Edited by Editorial Committee.
Correspondence and subscriptions should be addressed to
"WOMAN'S WORLD"
Box 791 Winnipeg, Man., Canada
Single copy — 25 c.

Yearly subscription in Canada, U. S. A. and other countries — $3.00.
Half year subscription — $1.75.
Yearly subscription in Great Britain and Australia — £1½.

Printed by the New Pathway,
184 Alexander Ave., Winnipeg, Man.

AUTHORIZED AS SECOND CLASS MAIL, Post Office Department, Ottawa.

ЗМІСТ

Ол. Неприцький-Грановський: Молоді ... 1
Невмируща ідея Листопадового Чину ... 1
І. Боднарчук: Українка в боротьбі за волю народу ... 2
Ірина Павликовська: Квіт України і краса ... 5
Яр. Рудницький: Зустріч з Елізабет Коттмаєр-Костецькою ... 7
Стефанія Бубнюк: З Конференції Міжнародньої Жіночої Ради ... 8
Д-р Джін Едер померла ... 9
Катерина Антонович: Вісті з Музею Осередку Української Культури й Освіти ... 10
Вітаємо Марусю Бек з перемогою ... 11
Марко Вовчок: Сестра ... 12

ДИТЯЧИЙ СВІТ
Розмова з матусею ... 13
Святий Андрій в Україні ... 13
Наталя Забіла: Ведмедикова хатка ... 14

ENGLISH SECTION
Halia Charney: Remembrance Day — our faith in the future ... 15

Анна Франко-Ключко: Фантазія ... 16
С. М. Фостун: Доля жінки в творах М. Черемшини ... 18
Є. Стахова: Відзначення 70-ліття появи "Першого вінка" ... 19
С. Б.: З нових видань ... 20
Лист до українських матерів ... 21
Які дарунки давати перед Різдвом ... 21
Віра Ке.: Про добре виховання ... 21

ОРГАНІЗАЦІЯ УКРАЇНОК КАНАДИ
З діяльности Відділів ОУК ... 22
Леонід Бачинський: Куток любителів квітів ... 27
Яків Танцюра: Куток городництва ... 27
Куховарські поради ... 28

Обгортка Володимира Баляса

ПРЕДСТАВНИЦТВА "ЖІНОЧОГО СВІТУ"

АНГЛІЯ:
Federation of Ukrainians in Great Britain
78, Kensington Park Road
London W. 11
England

ФРАНЦІЯ:
Mme Nina Kovalenko
5 Gasnier Guy
Paris 20
France

АВСТРАЛІЯ:
Mrs. Ivanna Durbak
489 Melbourne Rd.
Newport, Vic.
Australia

ЖІНОЧИЙ СВІТ

РІК VIII ЛИСТОПАД - ГРУДЕНЬ, 1957 Ч. 11 - 12 (95 - 96)

ОЛ. НЕПРИЦЬКИЙ-ГРАНОВСЬКИЙ

МОЛОДІ

МОВ КРИЦЮ, КУЙ ВОЛЮ
І ДУШУ ГАРТУЙ.
ҐЕТЬ СУМНІВИ КВОЛІ:
МИ МАЄМ МЕТУ!

ХОЧ ТЕМРЯВА НОЧІ, —
ТА ЗОРІ У НІЙ . . .
ХАЙ ДИВЛЯТЬСЯ ОЧІ
В ПРИЙДЕШНЬОГО ДНІ!

В ЖИТТЄВОМУ ГЕРЦІ
СМІЛИВО ЗОРИТЬ
БАДЬОРІСТЬ У СЕРЦІ,
МОВ СОНЦЕ ГОРИТЬ!

ХАЙ ІСКРИ ІЗ КРИЦІ
НАКРЕШЕ РУКА, —
ЯК ПРОМІНЬ ЗІРНИЦІ,
Б'Є ПІСНЯ ДЗВІНКА! . . .

НЕВМИРУЩА ІДЕЯ ЛИСТОПАДОВОГО ЧИНУ

Ідея волі та відновлення національно-державної незалежности й соборности українського народу, закріплена кров'ю славних борців Листопадового Чину тридцятдев'ять років тому, живе в наших душах повсякчасно. Ця ідея невмируща.

Наче в калейдоскопі пересуваються на сторінках нашої історії різні етапи змагань за здійснення Невмирущої Ідеї.

На шляху цього змагання були інколи і світлі моменти, але й були трагічні, повні зневіри дні.

Та, незважаючи на те, змагання не переривається. Його висока ціль та такі світлі моменти як ось Листопадовий Чин скріпляють нових борців на дусі та додають сил і завзяття до дальшого змагання.

В цьому змаганні й українська жінка відіграла важливу ролю та зайняла одно з передових місць.

Від давних початків нашої історії аж досьогодні, як це частинно відтворено в статті на чергових сторінках "Жіночого Світу" цього числа, змагання української жінки за свою волю і державність перетkane золотою ниткою на широкому визвольному шляху.

Проходять лави за лавами відомих і невідомих українських жінок. Вони, задивлені в чарівне сяйво могутньої і невмирущої ідеї, ідуть певно і свідомо до високої цілі, з готовістю зложити для неї і найвищу ціну — своє життя.

А скільки їх і заплатило найвищу ціну, скільки полилося і жіночої крови в тому змаганні — чи то на полі бою, чи у ворожих тюрмах, чи в невільничих таборах.

Імена їх незліченні. Зате діла їх видні та вічні — ніколи невмирущі, так як і невмируща ідея, за яку вони змагалися і віддали своє життя.

Згадуючи славних борців Листопадового Чину, згадаймо й тих усіх жінок, що йшли й досьогодні йдуть на рідних землях нарівні з чоловіками в поході до національно-державної незалежности й соборности України.

Згадуючи їх, виховуймо на їх прикладі і те покоління, що росте далеко від рідної землі з повним розумінням цієї Невмирущої Ідеї та з відчуттям і свого обов'язку до її здійснення.

І. БОДНАРУК

Українка в боротьбі за волю народу

Крізь усю нашу історію йде з мечем у руці не тільки мужчина - войовник, що боронить нашу батьківщину, поставлену на межі двох світів і культур. Поруч нього йде його рівноправний друг, українська жінка, що вже на світанку нашої історії була повновартісною одиницею та кидала на терези історії своє слово і свій чин тоді, коли її сестри з інших народів були ще невільницями. Українська жінка-вояк має свою світлу давню традицію. Із сторінок нашої давньої історії дивляться на нас благородні й героїчні постаті жінок, що хоробро боронили нашу батьківщину й віддали за неї життя. Згадати б тільки героїчну жінку сотника з Буші та дочку батуринського діякона, що вела оборонців Мазепиної столиці до бою з військом Меншикова, ведмедівську попівну та багато інших, що їх імена часто не записані в історії.

Природа вказала жінці велике завдання, зв'язане зо збереженням роду. Виконуючи те своє найвище завдання, наша жінка часто заступала мужчину й залишила в нашій історії багато гарних прикладів героїзму й посвяти в збройній боротьбі народу. Такі жінки завжди викликали в нас великий подив і здобували собі велику пошану. Може не без причини грецький міт про давніх войовничих амазонок уміщує їхню країну серед тих просторів, що були від віків ареною безупинних воєнних зударів, себто в українських степах.

Нав'язуючи до славної традиції, наша жінка XX століття йде слідами мужніх бояринь і хоробрих козачок та бере активну участь у наших визвольних змаганнях. Жінки всіх наших земель у час визвольної війни виявили, що вони вміють думати державно-суспільними категоріями, тому не забракло їх у рядах наших повстанців у Східній Україні, серед наших славних Усусусів і вояцтва УГА в Галичині, карпатські січовички хоробро боронили незалежність своєї тіснішої батьківщини, в повстанських лавах УПА велику ролю відіграли наші дівчата.

Коли в 1911 р. створив Іван Чмола перший пластовий гурток, вписалося до нього також 7 дівчат. Згадуємо це тому, що в тім гуртку дівчата проходили теж військовий вишкіл. Коли ж у березні 1913 р. створилась у Львові наша військова організація, що дала незабаром Українських Січових Стрільців, то зразу ж повстала при ній також Жіноча Чота, до якої належало понад 20 членок. Коли рік пізніше вибухла світова війна й наші Українські Січові Стрільці пішли в кривавий бій з Москвою, українська жінка виявила себе гідно й жертвенно в рядах УСС. Загально відомі є імена наших стрілкинь: Софії Галечко, Олени Степанівної-Дашкевич та Ганни Дмитерко-Ратич.

В час українсько - польської війни наші жінки допомагали активно і з великою посвятою в боротьбі з ворогом. Передусім це була їх заслуга, що в 1919 р. багато наших полонених повернено в Україну, яка потребувала тоді людей і вишколених вояків. Листопадові дні 1918 р. допомогло створити й наше жіноцтво. Жінки постачали УГА харчами та біллям. В цій роботі дуже заслужилася дружина письменника Андрія Чайковського, заслужена діячка Наталія, що вміла зразково зорганізувати постачання в Самбірщині. Багато наших жінок працювали в Українському Червоному Хресті та несли санітарну допомогу раненим стрільцям. Згадати б тільки Юлію Кривівну, Ірину Домбчевську та Стефу Рибчак. Та остання, переодягнена за молочарку, перейшла польські застави, дісталася за янівську рогачку та працювала жертвенно серед наших вояків аж до квітня 1919 р., коли тиф скосив її молоде життя. Слід пам'ятати, що вже в червні 1915 року засновано у Львові "Українську Самаританську Поміч", де майже виключно працювали жінки, несучи допомогу хворим, раненим та виздоровцям УСС, як також раненим українцям австрійської армії. Наші дівчата й жінки в час визвольних змагань виконували дуже часто ролю зв'язкових і розвідчиць, а чимало їх воювали поруч нашого вояцтва з крісом у руках. У боях за Львів відзначилася хорунжа Української Галицької Армії Марушка Кривівна, що була вкінці ранена та дісталася в польський полон. У часі війни з поляками наша жіноча місія переїздила з зайнятого поляками Львова через ворожі позиції та відбула кількамісячну інспекційну подорож по таборах полонених та інтернованих. В склад її входили Олена Косевич-Гомзин, Софія Олеськів-Федорчак і Дарія Старосольська.

Наші жінки брали участь у повстанських загонах у Східній Україні, а навіть проводили ними, як наприклад славна Маруся Соколовська. У зв'язковій службі відзначилась там особливо ідейна Віра Бабенко. Ряд повстань, а потім СВУ і СУМ та стихійний бій українського села проти Москви дали незліченні, до сьогодні невідомі імена наддніпрянок, типу підпільнички - революціонерки.

Коли Карпатська Україна стала жертвою хижацького наїзду мадярів, українське жіноцтво в відділах Карпатської Січі стало гордо в обороні своєї країни. Головним завданням січовичок була санітарна служба, радіо-телеграфічна служба тощо. Особливо заслужилася тут Стефанія Тисовська та її заступниця, знана закарпатська організаторка, Маруся Химінцева. Їх обоїх в останній хвилині вирвали січовики насилу з поля бою, де помагали раненим, і вивезли до Румунії.

Не сиділи з заложеними руками також українки під румунським постолом, на нашій зеленій Буковині. Курінна дівочого Пласту на Буковині і членка Краєвої Екзекутиви ОУН, Леся Гнідевич-Никорович, була розстріляна разом з батьком, Іваном Гнідевичем, большевиками в Чернівцях 1941 року за націоналістичну діяльність. У боях з большевиками згинули теж зв'язкові Галина й Катря, провідниця повіту й членка Провідного Активу ОУН Буковини й Басарабії, Галина Бойків, провідниця Банилова, Ольга та зв'язкова Олена Маланчук. Румунами була розстріляна зв'язкова з СУЗ, Галина Попенко. Головну ролю в українській революційній діяльності на Буковині в 1941 - 1943 рр. відіграла визначна громадська й політична діячка Ольга Павлюх-Гузарева. Коли наприкінці 1941 р. румуни заарештували 12 визначних українських діячів, була між ними й Ольга Гузарева. Її засуджено за революційну діяльність і посаджено в найтяжчій румунській в'язниці.

На початку 1942 р. за протинімецьку діяльність були розстріляні в Києві Одарка Гузар-Чемеринська та сестри Євгенія й Антонія Суховерські.

Визвольні рухи УВО й ОУН на західньо-українських землях змобілізували в своїх рядах також багато жінок. Ті ідейні підпільнички пройшли разом з своїми товаришами-мужчинами крізь усі фази й форми визвольної запеклої боротьби проти окупанта. В геройській боротьбі з поляками загинула Ольга Івасечко в 1928 р., Ольга Басараб в 1924 р. — обидві членки Української Військової Організації. Останню по кількох днях жахливих тортур закатувала польська поліція у львівській тюрмі. В групі "басарабівців" на процесі визначалася сестра Басарабової Левицька та Ірина Вахнянин.

Під польською займанщиною ідейне жіноцтво всіх суспільних верст стало на шлях революційної боротьби. Великі масові процеси за приналежність до ОУН у Львові, Дрогобичі, Тернополі, Рівнім, Варшаві та в інших менших містах завжди мали велику кількість молодих дівчат і жінок, з різних шарів українського суспільства. Всі вони зустрічали присуди з усмішкою на устах, а для окупанта мали лише погорду. Вони посвячували особисте щастя для великої ідеї визволення народу: каралися по польських тюрмах, зрікалися подружжя й теплих посад, коротали найкращі роки свого життя в задушній атмосфері. Ще в свіжій пам'яті живуть сотні й тисячі ідейних українських дівчат, про яких ми з преси довідувалися, що вони засіли на лаві обвинувачених. Коли в 1936 р. стала перед польським судом Олена Жарська, навіть прокуратор і поліція мусіли признати велику характерність, ідеалізм і посвяту цієї української підпільнички.

У великому процесі П'єрацького в Варшаві на перший плян висунулася молода дівчина Гнатківська, одинока дитина священика з Коломийщини. Дочка професора університету, Свєнціцька Віра, гордо заявила, що не буде зізнавати по-польськи, а коли предсідник трибуналу казав її випровадити з залі, вона звернулася в сторону обвинувачених і, схиливши голову, крикнула їм на привіт "Слава Україні!" Коли ОУН плянувала атентат на воєводу Юзефського, Дарія Федаківна перевозила до Луцька вибухові матеріяли й при цьому була арештована. Її бачимо на лаві обвинувачених у великому львівському процесі, коли судили найвизначніших українських революціонерів, членів ОУН, Степана Бандеру, Романа Шухевича, Ярослава Смольського, Ярослава Стецька, Володимира Янева, д-ра Богдана Гнатевича та інших. Разом з нею відповідають за приналежність до націоналістичної організації Катря Зарицька й Віра Свєнціцька. Зарицька виконувала розвідочну роботу; переводила обсервацію комісаря Кособудзького, якого мав убити Качмарський, дала інформації про друкарню "Праця" та допомагала в убивстві провокатора Бачинського. Багато помагала морально й матеріяльно в'язням у тому ж процесі пані Павенцька, жінка адвоката, відомого лідера львівських москвофілів. Вона, без дозволу суду, передавала в'язням газети, листи, записки, відомості й харчі.

Активніші члени Союзу Української Націоналістичної Молоді створили у Львові 1927 р. ініціятивну групу, до якої з жіноцтва належала панна Мойсейович. По всіх наших школах у краю існували таємні націоналістичні гуртки. Наші дівчата й жінки організували всюди по містах харчеву допомогу для політичних в'язнів.

Ми не маємо змоги вичислити імен тих усіх наших революціонерок, що мучилися по тюрмах. Часто стає мені перед очима кошмарна картина, коли на прохання родини прокуратор у Стрию дозволив молоденькій Влодзі Середницькій віддати останню прислугу померлій матері, але в асисті поліції. Зараз же просто з похорону відвів її поліцай назад до тюрми. Багато молодих націоналісток згинуло з рук окупантів. Большевики розстріляли Зену Бутович і Любу Баху; Галя Левицька, застукана в 1940 р. большевиками при переході кордону, розірвала себе гранатою. Тисячі жіночої молоді виповнювали большевицькі, а потім німецькі тюрми. З рук жорстокого Ґестапа згинула визначна письменниця, редакторка "Літаврів" і голова Спілки Письменників у Києві, Олена Теліга, не рахуючи менше відомих, як Берта Семака, Анна Рогач, Ірина Козиняк-Бистра та інші. Сотні й тисячі безіменних членок ОУН загинули в партизанській боротьбі з німецько - гітлерівськими загарбниками, або були закатовані, розстріляні чи заґазовані в катівнях Ґестапа в Києві, Харкові, Дніпропетровську, Житомирі, Рівному, Луцьку, Львові та по менших містах, багато їх згинуло в німецьких таборах смерти. Чима-

ло наших жінок згинуло в 1939-1945 рр. з рук польських партизан, мадярів і большевиків.

В добу довголітньої боротьби УВО й ОУН проти окупантів, жінки здали блискуче іспити. Вони були незрівняні, як зв'язкові кур'єри і в тій ролі виконували роботу краще від мужчин, бо менше звертали на себе увагу поліції. зате, коли революціонерка попала в руки поліції, наслідки для неї були куди важчі, ніж для мужчин, навіть як її не тортурували фізично. Ось як описує життя інтеліґентної дівчини-революціонерки в польській тюрмі В. Мартинець у своїй книжці "Від УВО до ОУН". "Співжиття в одній камері з усяким шумовинням ніколи не належить до особливої приємности. Простацькі розмови, безперервні прокльони й лайки та простацька поведінка створювали атмосферу, що в ній і мужчина-інтеліґент не почувався надто добре. А що говорити про жінок. Коли до злодійської камери попаде молода інтеліґентна дівчина, з доброго дому, тоді оці всі злодійки, проститутки та всяке інше шумовиння, з мотивів якоїсь дивачної зависти і злоби, просто вважають за "пункт гонору" демонструвати перед нею якнайбільш цинічно всякі паскудства й плюгавства, що на них здібні оці суспільні споди. "Маєш її тут, знайшлася мені порядна!" — стає неначе ляйтмотивом поведінки супроти політв'язня-жінки. Можна уявити собі переживання молоденьких, недосвідчених дівчат, що оце з високоморальної атмосфери родини попадають в оточення морального бруду й гнилі, вже не говорячи про сам тюремний побут. В додатку їх соромливість не дозволяла їм порушити справи перед оборонцями чи товаришами-співв'язнями, а навіть перед батьками, щоб мовляв, не робити їм прикрости, а вже мови нема про якусь безпосередню реакцію на місці проти самих "вищеканих меґер". Отже, тут прийнята тактика "непротивлення злу", що тільки ще більше роззухвалилює другу сторону". А далі каже Мартинець: "Співчував я панні Вербицькій та її товаришці тим більше, що від братів Вербицьких довідався, в якому товаристві вони опинилисгя і про деякі подробиці з їх побуту в тюрмі".

Великий вклад жінки в жертвенну боротьбу Української Повстанської Армії загально відомий. Коли читаємо "Спомини чотового Островерха", пересуваються перед нашими очима ідейні дівчата, повстанки, що з найбільшою посвятою жертвують своє життя для Батьківщини. Такої самопосвяти історія людства ще не бачила, бо навіть імена наших героїнь нам часто незнані з причин конспірації. Дівчатам, які стріляли до останнього набою, які боронилися до останньої гранати у криївках і бункрах, ніхто не давав почесних медалів. Для них було відоме, що йдучи в ряди УПА, вони йдуть у безвихідну загибель. Ніхто навіть не знає, де похоронені їх пошматовані тіла. А західній світ ще й тепер не хоче чути про наших героїнь підземних повстанських бункрів. Повних десять років доходили до нас трагічні в своїй величі вісті про те, що разом з повстанцями в бункрах розривають себе гранатами або заживають отрую, щоб не дістатится живими в руки ворога, жінки- революціонерки. Наші жінки й дівчата розбудували Червоний Хрест при УПА та в підпільних шпиталях працювали як медсестри. Жінки вели повстанські кравецькі робітні, в яких шили одяг для повстанців. Старі бабусі навіть варили повстанцям страву на носили її в ліс; вони й далі виховують дітей в любові до України. Важні функції зв'язкових виконували здебільшого жінки. Вони допомагали також нашим повстанцям творити хорові й театральні групи, які їздили по українських селах, підтримували на дусі українське населення та загрівали його до дальшої боротьби.

Варшавський тижневик "Пшекруй" ч. 113 з 1947 р. подав обширний репортаж з боїв польського війська проти УПА. Репортаж ілюстрований багатьма світлинами. На одній із них представлена Розалія Мінько, що попала в полон під час акції.

Восени 1948 р. до американської зони в Німеччині перейшло кілька груп вояків УПА, між якими були й дівчата-вояки. Вони розповіли, що в боротьбі за Холмщину смертю хоробрих упали дня 22 жовтня 1946 р. санітарки Зірка і Леся, а 18 червня 1947 р. зв'язкова Оленка.

Як бачимо, українська жінка вміла все поставити на одну карту в ім'я великої ідеї визволення народу. Навіть тоді, коли вона не бере безпосередньої участи у збройній боротьбі, вона служить своєю працею й життям українському народові, щоб наблизити день його перемоги. Вона пройшла крізь усі вогні життя. Її заливали хвилі терору Чека, НЕП-у, колективізації, масових вивозів, голоду, єжовщини, праці в концтаборах, розстрілів, терору польської поліції й румунської сіґуранци, кривавої акції Гестапо, а над усе постійної тривоги. На її очах гинули рідні й близькі, сильні й вартісні наші одиниці. Почуття обов'язку має в неї завжди перевагу над голосом жіночої природи. Вона, як спартанська мати, ніколи не стримувала чоловіка чи сина, коли він ішов у бій з ворогом. Вона завжди перед ворогом уміла зберегти високе достоїнство української жінки. В пам'яті майбутніх поколінь житимуть постаті сестер Біласа, що — прощаючи брата на смерть, не пустили одної сльози з очей, і матері Данилишина, що не заплакала, коли син ішов на шибеницю. В кутику на судовій розправі сиділа вона й сумно усміхалася, дивлячися на свого сина, що забув у ту хвилину про все земне, дочасне, а бачив лише одне: Матір-Україну. Закінчую цю статтю словами матері засудженого на смерть Плахтини, такими характеристичними для постави наших жінок: "Сину, як будуть тебе провадити на шибеницю, не забудь закликати — Хай живе Україна!"

ІРИНА ПАВЛИКОВСЬКА

КВІТ УКРАЇНИ І КРАСА...

**"В Україну ідіть діти
В нашу Україну"...**

Це було мотто пластової виставки, що відбулася в днях 3—5 серпня 1957 р. в рамках Ювілейної Пластової Зустрічі в Ґрефтон, Онт. В підготовці до цієї імпозантної зустрічі пластові гуртки мали за завдання виготовити **живу мапу України.** Поодинокі пластові гуртки в Америці й Канаді опрацьовували різні області України, вивчали географію, населення, побут та ношу тієї области. У висліді їхньої підготовки переведено й показано на площі пластової оселі у Ґрефтон живу мапу України, влаштовано виставку прегарних праць пластових гуртків, а численно виготовлені строї поодиноких областей України дали змогу перевести **показ ноші.**

Нагальна дощева буря в неділю 4 серпня не дала змоги перевести показу ноші в часі виконування вправ на площі, але пластова старшина, доцінюючи велику працю пластунок у приготуванні народних строїв, дала змогу перевести цей показ поза програмою в понеділок 5 серпня. Через те не виведено всіх строїв, бо деякі пластунки мусіли виїхати. Все ж таки виведено около 120 строїв на показі. Пластунки приготовували ці строї для себе, або цілий гурток опрацьовував один стрій і одна пластунка з гуртка виводила.

На великій, окруженій зеленню площі замаяли чудові краски наших народніх строїв, що їх вивели молоді пластунки. Показ перевела комісія виставки під проводом пл. сен. М. Зеленої, пл. сен. О. Ґенґало з Торонта, пл. сен. О. Масюк з Филаделфії, пл. сен. д-р Салаван з Бафало і пл. сен. О. Монастирської з Едмонтону. Пояснювала строї п. І. Павликовська, яку запрошено на Зустріч як гостю.

Всі модельки уставились на площі групами по областях України, а опісля передефілювали перед комісією на трибуні. Кожна група задержувалася перед трибуною, а п. І. Павликовська пояснювала головні частини й питоменності даної групи строїв.

Найчисленніші були строї виконані по зразках народніх одягів з Придніпрянської України, а саме: Полтавщини, Київщини, Чернигівщини й Кубані, що в нас приняті як національні строї (приблизно 30 строїв).

Перша в хороводі йшла група строїв з Полтавщини. Льняні сорочки правильно вишиті на плечиках і рукавах, вишивана підтичка, плахта виконана з тканого матеріялу, дібрана попередниця. Корсетка з вовни, оксамиту чи матового шовку, намисто і стрічки з квітами доповняли цілість.

Подібно представлялася менша група з Київщини, Чернигівщини та Кубані (один стрій). Дівчата в строях з Чернигівщини й частинно Київщини мали спідниці.

Після цієї групи ішла невелика група зо східного Поділля в темних обгортках, що їх виконав гурток "Меви" з Нюарку і гурток з Торонта.

Строї з **Полтавщини** виконали:

2-гий гурток ім. кн. Ольги з Бафало (10 строїв), гурток "Скала" з Клівленду (5 строїв), "Червона Калина" з Детройту (1 стрій), гурток "Жайворонки" з Ню Йорку (1 стрій).

Строї з Київщини виконав гурток "Соняшники" з Торонта, а строї з Чернигівщини гурток "Блискавка" з Торонта.

Стрій з Кубані виконав гурток "Лисиці" з Ню Йорку.

Строї з Підляшшя. Виконав гурток "Лисиці" з Джерсі Ситі.

Друга група — це строї з **північно-західніх земель України,** а саме: Підляшшя, Полісся, Волинь і Сокальщина. Ця група, незважаючи на брак матеріялів, приспособила незвичайно вдалі строї. Разом тих строїв було 26. Строї з Підляшшя виконав гурток "Лисиці" з Джерсі Сити; був один ориґінальний і 5 виготовлених на його зразок.

Група з Полісся була дуже численна і знаменита. Гурток "Чайки" з Клівленду пошив строї з домашнього полотна з гарним вовняним стаником. Гурток "Дзвіночки" з Филаделфії стрій з переміткою, "Дубовий листок" (Филаделфія) стрій з гарно вишитою сорочкою і гурток "Змійка" (Ню Йорк) один знаменитий стрій з льняного полотна. Всі строї і модельки були дуже добре підібрані, обув'я також правильне — себто личаки-постоли.

Зліва Леся Ганущак (гурток "Лисиці", Ню Йорк) у строї з Кубані. З права Марта Копач (гурток "Ластівки", Ню Йорк) у сокальськім строю зо шлюбним вінком на голові.

Строї з Дубенщини на Волині зо спідницями і станиками підготовив гурток "Квіт Папороті" з Торонта. Цю групу доповняв один дуже добрий стрій з Сокальщини, який виконав гурток "Ластівка" з Ню Йорку, а вивела його Марта Копач. Сорочка оригінальна з Сокальщини, спідниця вовняна, запаска шалінова і біла гуня без рукавів. Шлюбний віноккорона з квітів і стрічок. Цей стрій виконали пластунки за вказівками бабуні одної з них, і він був зразком як легко можна вшити і примінити правильно народній стрій.

Далі слідували строї з **попудневo-західньої частини України,** а саме з Гуцульщини й Буковини. Ці строї були дещо легші до виконання, бо їх оригінальних зразків заховалось досить багато між переселенцями та в музейних збірках. Вони зате вимагають багатої вишивки, спеціяльно тканих матеріялів та киптарів. І тут також обі групи виявили багато уваги і праці і строї випали дуже добре. Помогло й те, що наші мистці в Америці подали фабрикам гуцульські запаски як зразки для ткання матеріялів на завіски. І саме тому можна знайти в продажі матеріяли, які знаменито імітують гуцульський запасковий матеріял, і коли його правильно пошити і викінчити, дають дуже добрий вислід.

Гуцульські строї були виконані гуртками "Чайки" з Джерсі Сити (7 строїв), "Айстри" з Филаделфії (4 строї), "Блискавка" з Шікаґо (8 строїв). "Волошки" з Клівленду взорувалися на строях з Яблонева коло Косова. Їх було 12 дівчат в однакових строях, приблизно однакового росту і тому як група вибивалися в часі показу.

Із Закарпаття був один стрій, що його виконав гурток "Маки" з Филаделфії. Вивела його пластунка Леся Масюк.

Всі строї були дбайливо приготовані. Льняна сорочка часто вишита низом, 2 запаски перев'язані крайкою, киптар чи гунька, волосся прибране упліткою з волічки, плетені капчурі й постоли.

Буковинські строї виконали гуртки: "Проліски" з Филаделфії (4 строї), "Іскра" з Торонта (6 строїв) та "Ластівки" з Клівленду (7 строїв).

Окремо виведено групу чумаків в білих строях (Джерсі Сиrі).

Вкінці треба згадати строї бояринь, що їх пошили 3 пластунки з Филаделфії за зразками з історичних картин. Вони закінчували хоровід.

Якщо розглянути ту велику працю в цілості, то ця спроба придбання народніх строїв пластунками випала дуже добре. Майже всі групи виконали строї правильно, дуже добре підхоплюючи їх питоменності. На поодинокі недоліки комісія звернула увагу відповідальним впорядницям і вони дадуться легко усунути.

Найслабшою сторінкою була **зачіска волосся:** тривалими льочками зложена зачіска, чи буйні кучері ніяк не гармонізують з народньою ношею. І коли хтось завдає собі стільки труду, щоб придбати правильний стрій, взуття та прикраси голови, таки обов'язково повинен придержатися стилю і подбати про гладку стилеву зачіску. Ледве кілька пластунок були відповідно до своїх строїв зачесані, а стрій, який вони виводили незмірно на тім зискував.

Гурток "Чайка", Джерсі Сиrі, в гуцульських строях.

ЯР. РУДНИЦЬКИЙ

ЗУСТРІЧ З ЕЛІЗАБЕТ КОТТМАЄР КОСТЕЦЬКОЮ

З ПОДОРОЖНЬОГО ЩОДЕННИКА

Неділя, 25 серпня 1957, переддень Міжнародного Конґресу Модерних Мов і Літератур у Гайдельберзі.

Використавши оцю небуденну подію українські літератори й науковці рішили з'їхатися в Гайдельберзі для оснування "Українського Шекспірівського Товариства". Я сконтактувався в цій справі з проф. Чижевським, і запевнив місце та час наших зборів у його Славістичному Інституті. Як "найстаршому гайдельбержцеві" обзнайомленому з містом ще з часів перебування тут у 1945-49 рр. мені припала роля зустрічати на станції приїжджих. На 10,45 були зголошені Ігор Костецький і пані Елізабет Коттмаєр, відома німецька перекладачка й інтерпретаторка української літератури.

Німецькі поїзди приходять точно, отже кілька мінут перед приїздом я був на станції й ожидав гостей. Здалека побачив Ігора Костецького, що приязно всміхався й кивав рукою. Привітавшися, він представив свою сопутницю:

— А це моя дружина Елізабет.

— Sehr angenehm, sprechen Sie Ukrainisch?

— Так, Ви... можете... говоріті... по-українскі... я все... розумію..., а говорю тільки поволі — почала перекладеною українською мовою пані Коттмаєр-Костецька.

Й пішла конверзація в українській мові. Про те, як їхалося, чи дістали лист, про програму дня, конґрес. На велике моє здивування виявилося, що обидвоє таки сьогодні мусять вертатися додому до Айб коло Ансбаху, бо завтра в них робітний день.

— Дуже шкода, конґрес заповідається цікаво й для Вас, як літераторів, він особливо цікавий, старався я переконувати співрозмовників: "Та й Гайдельберґ варто б ближче оглянути!".

Нічого не можна було вдіяти: німецька точність і обов'язковість перемогли й того самого вечора ми розсталися, здійснивши одначе наш задум — заклавши УШТ — товариство для вивчення української шекспіріяни. Єдина приявна жінка - основниця була пані Елізабет Коттмаєр - Костецька, що ввесь час з зацікавленням стежила за ходом нарад і часдо-часу (хоч і рідко) приймала участь у дискусії. Середнього росту (й віку), з милою усмішкою, русявка, ввесь час робила на мене дуже... нежіноче враження, головно через свою маломовність: ділова, свідома своєї місії посередничання між літературами двох великих народів, вона справжня жрекиня праці, не розмов.

Обгортка книжки п. Е. Коттмаєр

В часі обіду ми учасники дістали її нову працю — збірку перекладів української модерної лірики п. н. "Weinstock der Wiedergeburt" — винниця відродження. Естетично видана (власними коштами переважно) книжка заслуговує великої уваги й пошани для її авторки. Це вперше засвоєно західно - европейському читачеві скарби модерної української поезії в прекрасному перекладі жінки, що не тільки розуміє українську душу, але відчуває її багатство й має небуденний талант передати її в поетичному слові. Пані Коттмаєр-Костецька дала високо-поетичну збірку переспівів таких авторів як Б. І. Антонича, О. Лятуринської, Ю. Клена, Є. Маланюка, М. Ореста, Яра Славутича, О. Стефановича, П. Тичини, М. Зерова, В. Свідзінського, М. Ореста, В. Барки, І. Костецького й ін. Деякі вірші перекладені з неймовірною легкістю й музичністю, не вважаючи на труднощі мови й стилю оригіналу (напр. "Арфами, арфами"... Тичини). Книжку попереджено захопленим вступом — оглядом поезії героїчного народу, а наприкінці подано пояснення до поодиноких авторів і творів. В сумі ця книжка — небуденна поява в західно-европейській літературі і перший поважний крок для ознайомлення німецького читача з сучасним українським поетичним словом.

А для мене особисто ця збірка — один із кращих споминів про зустріч з визначними постатями сучасного духового життя Европи. Тим вона цінніша для мене, що містить власноручну дедикацію німецької поетки в... українській мові.

Найкраще виходили ті групи, які мали строї зроблені групою — себто майже однаково при різнороднім вишитті. Такі групи добре виглядають при спільних виступах.

Комісії вдалося за допомогою пл. сен. інж. М. і М. Пежанських за короткий час зробити знімки з усіх строїв виведених на показі. Вони задокументують цю поважну успішну працю жіночого пластового уладу і його великий крок уперед у збірних виступах молоді.

СТЕФАНІЯ БУБНЮК

З КОНФЕРЕНЦІЇ МІЖНАРОДНЬОЇ ЖІНОЧОЇ РАДИ

(РЕПОРТАЖ)

(Докінчення)

Під незабутніми враженнями зовнішніх ефектів розвагових імпрез, про що була мова в останньому числі "Жіночого Світу", жіноцтво з різних країн і континентів, згуртоване на Конференції Міжнародньої Жіночої Ради, не забувало своєї головної цілі й завдання — ділових нарад над важливими й актуальними проблемами, що входять в обсяг діяння МЖР.

Праця Конференції МЖР, як уже було згадано, зосереджувалась у поодиноких комісіях. Там кожну проблему розглядали, обговорювали та у висліді нарад вирішували проєкти резолюцій і побажань до затвердження на Конференції МЖР, а відтак за її посередництвом на форумі Об'єднаних Держав.

В комісіях були заступлені своїми представницями Національні Жіночі Ради всіх країн, що входять у склад МЖР. Нарадами проводили голови комісій, або їх заступниці — висококваліфіковані й досвідчені жінки у своїх ділянках; вони постійно діють у комісіях упродовж міжконференційного часу. Тому то й усі питання, що їх вирішувано на Конференції, були добре підготовані й всебічно насвітлені так, щоб на них не треба витрачати багато часу. Нарадам комісій прислухувались учасниці Конференції — між ними були й українки.

В рамках цієї короткої статті годі подати всі ті проблеми, над якими працювали різні комісії. Все ж таки варто відмітити хоч деякі з них:

Комісія миру й міждержавних взаємин змагала до підтримки і повної співпраці з Об'єднаними Державами та з'ясувала конечну потребу міжнародного порозуміння та використовування атомової енерґії тільки для мирних цілей. Комісія праці і професій обговорювала працю жінок узагалі, працю старших віком жінок, рівну винагороду за однакову працю та участь жінок в економічному житті своїх країн. Комісія міґрації застановлялася над постійною охороною і допомогою утікачам - еміґрантам, зо зверненням особливої уваги на матерів-еміґранток і прискорення реунії роз'єднаних родин у наслідок еміґрації. Комісія права і суфражу присвятила велику увагу рівним правам заміжньої жінки. Комісія здоров'я і моралі розглядала можливості закріплення і піднесення цих важливих чинників у людському житті. Вихована комісія радила над фаховим вишколенням дівчат, приміненим до сучасних технічних вимог. Комісія преси й видань насвітлила важливість і завдання жінок - журналісток, з'ясувала потребу місячних бюлетенів (вістей) МЖР та координації інформацій про працю МЖР за посередництвом преси, радіо, телевізії і фільмів. В цій комісії звертали на себе особливу увагу бистротою думки та глибоким розумінням усіх заторкнених справ голова комісії — відома журналістка й коментаторка, мадам Бетті Барзин з Бельгії і д-р Телма Ґуче, громадська діячка з Південної Африки. Це одні з багатьох визначних особистостей, що були приступні на Конференції.

Зліва д-р Джін Едер, уступивша й обрана почесна голова МЖР. Зправа новообрана голова МЖР, мадам Марія Гелен Ляфаше.

Крім нарад Постійних Комісій, Головна Управа МЖР мала свої сесії.

Запропоновані резолюції Головною Управою МЖР, Національними Жіночими Радами й Постійними Комісіями прийнято на пленарній сесії при кінці Конференції. Всіх схвалених резолюцій було багато. Перше місце зайняли резолюції у справі міґрації, важкого положення еміґрантів, міжнародньої допомоги переселенцям і їхнім родинам, незважаючи на те, коли вони були приневолені покинути свої країни, прийняття їх до вільних країн, скорої ліквідації таборів в Европі і т. п. Слідували резолюції про світову контролю і припинення збросння та атомових пробних експльозій, про здоров'я і мораль, про освіту, добробут дитини, про рівне право для всіх, про припинення популярних контестів краси, на-

томість заохочувати молодь до змагання на вищому рівні — за моральні й інтелектуальні ідеали — і багато інших.

Проголошення новообраної Управи МЖР на біжучу трирічну каденцію було останнім акордом ділових нарад Конференції. Провід МЖР перейшов у нові руки. Довголітню і заслужену голову д-р Джін Єдер, що впродовж 10-ти років очолювала МЖР, обрано почесною головою, а її місце зайняла енерґійна француженка, мадам Марі Гелен Ляфаше, голова Національної Жіночої Ради Франції від 1953 р., репрезентантка французького уряду впродовж кількох сесій у головній Асамблеї Об'єднаних Держав та членка Асамблеї Французької Юнії. Осідок МЖР перенесено з Цюріху, у Швайцарії, до Парижу, у Франції.

Конференцію закінчено офіційно багатим бенкетом у великім готелі Виндсор. Під час бенкету виголосила блискучу прощальну промову гостя-бесідниця, відома в Канаді визначна діячка і недавній посадник Оттави, д-р Шарльота Гвитон.

Варто ще згадати, що заходом Національної Жіночої Ради Канади була влаштована в кількох залях Роял Вікторія Каледжу багата мистецька вистава, на якій пишалися й гарні експонати українського народнього і вжиткового мистецтва — головно речі п. Д. Яндової з Едмонтону.

Під час Конференції делеґатки мали нагоду промовляти на радіо. Цю нагоду використали й українки та промовляли через CBC (Голос Канади) до братів і сестер в Україні, інформуючи їх про Конференцію МЖР та про працю своїх організацій. Промови виголосили: пп. О. Лотоцька, С. Василишин, Д. Яндова, О. Войценко, С. Бубнюк (остання говорила ще й на радіо до монтреальських українців).

Ось такий, у загальному нарисі, був перебіг Конференції МЖР — цього жіночого парляменту світу, як це залюбки й зовсім слушно називають МЖР.

Вже майже пів року минуло від часу Конференції та відгомін її ще не проминув, а рішення так і зостануться непроминаючими, вони залишать свій тривалий слід у майбутньому.

Непроминаючою залишиться й участь українського жіноцтва в Конференції. Хоч наша участь не принесла конкретних успіхів, то все ж таки ми виконали певного рода пропаґандивну місію. Багато делеґаток мало вперше нагоду почути про поневолену Україну, про важке положення української жінки в невільничих таборах праці на далекому Сибірі та про змагання українського народу до волі. Ми здобули собі багато друзів на міжнародньому жіночому форумі, що може мати позитивне значення в наших майбутніх взаєминах.

І хоч з жалем приходилося покидати

Мадам Марі Гелен Ляфаше, голова МЖР, в парку губернатора Канади, В. Мессі, в Оттаві. Біля неї (зправа) Стефанія Бубнюк, ред. "Жіночого Світу".

Монтреал після 10-денного побуту на Конференції, то в серці зосталося почуття морального вдоволення і проблиск надії, що може вже недалекий той час, коли прибуде на одну з чергових Конференцій МЖР і офіційна репрезентація Національної Жіночої Ради з Вільної України. Дай нам Боже ще дочекати того щасливого моменту.

Д-Р ДЖІН ЕДЕР ПОМЕРЛА

Вже після написання звідомлення про перебіг Конференції Міжнародньої Жіночої Ради в Монтреалі, наспіла до Редакції "Жіночого Світу" сумна вістка, що уступивша і довголітня голова МЖР, д-р Джін Едер померла у Швайцарії. Це була справді пригноблююча вістка, бо ще так недавно вона проводила нарадами та виголосила знаменну програмову доповідь під час Конференції МЖР.

Смерть д-р Едер це велика втрата для жіноцтва взагалі, а зокрема для Міжнародньої Жіночої Ради, яку вона очолювала впродовж 10-ти років. Під умілим проводом цієї здібної і високоінтеліґентної жінки МЖР виконала багато корисної праці та дістала правний статус в економічній і соціяльній комісіях при Об'єднаних Державах. Всі, що близько співпрацювали з д-р Едер, відчують її відсутність, брак її добрих порад та великої візії в майбутнє. Добрі діла покійної будуть присвічувати та заохочувати й інших жінок до праці. Вічна Їй пам'ять!

КАТЕРИНА АНТОНОВИЧ

ВІСТІ З МУЗЕЮ ОСЕРЕДКУ УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ Й ОСВІТИ

(Тканини 17—18 сторіччя)*

До колекції Музею Осередку УКО заходами п-і Т. Кошиць придбані дуже цікаві шовкові, старовинні, дорогоцінні тканини. Кожному, хто їх досі не бачив, раджу зайти до Музею подивитись.

Ці тканини походять з колекції проф. Б. Жука, які йому вдалося вивезти з України. Він їх збирав по церквах України впродовж 18 років. Завдяки старовинному українському звичаю, коли молода після вінця дарувала свій шлюбний одяг до тієї церкви де вона вінчалась, ці дорогоцінні тканини вживали на одяг церковного кліру й інші церковні потреби, а потім їх зберігали в церковних ризницях. У приватних домах — у родинах тканини звичайно не зберігались на довший час.

Ці гарні шовкові тканини були дорогі і їх вживала багата верства населення, як чоловіки так і жінки. Шили з них розкішні одяги, як жупани, кунтуші, завершуючи цей одяг пишним поясом. Козацька старшина любила багато одягатись.

Найбільша кількість цих тканин була зібрана в церквах Полтавщини, де жили заможні українські козаки, потім на Чернигівщині, Київщині і менше на Волині і Поділлі.

Ці тканини привозили в Україну зо Сходу, як Персія, Туреччина, і з Заходу, як Італія та Франція.

Шовкові речі не виробляли в Україні, а на ручних ткацьких станках виробляли тканини з вовни, чи бавовни для домашнього вжитку, як різного роду полотно, рушники, скатерті, запаски, плахти, килими і т. п. Була також вибійка, — по полотну відбивали часами в кількох кольорах взірець. Для цього вживали вирізаний на дошках опуклий рисунок намащували його барвами, прикладали до полотна і притискали. Вибійку вживали на підшивку одягу, на спідниці та чоловічі штани.

Україна мала торговельні зносини з широким світом, як також і під час військових походів козаки здобували красні тканини з Туреччини. Тканини, які привозили в Україну з різних країн, мали свої характерні риси, свій, тільки їм властивий, рисунок і спосіб ткання.

Перські тканини: малюнок-орнамент розміщають рядами, рисунок дрібний і повторюється. В орнамент входять не тільки квіти, а й птиці, звірі, як папуги, малпи. Кольори ніжні, яскравих барв нема.

*) На підставі праці проф. Б. Жука "Французькі тканини 17 і 18 ст."

Турецькі тканини: в них зустрічаємо тільки рослинний стилізований орнамент. Ні птиць, ні звірів в орнамент не введено, зате велику кількість квітів, як гвоздики, гіяцинти, шипшина, тюльпани і т. п.

Італійські тканини вражають своїм багатством, вистилізованим орнаментом з невеликою кількістю кольорів. Виробляли також в Італії оксамит з ворсою різної висоти, котра творила орнамент, хоч тканина була одного кольору. Італійські тканини в Україні можна було рідко зустріти — вони були дорожчі.

З Італії виробництво шовкових тканин перейшло до Франції, куди й велика кількість італійських ткачів переїхала. Поступнево у Франції широко розвинулось ткацьке виробництво, тканини були дешевші від італійських і заповнили европейські ринки. Ліон став центром французького виробництва, потім Париж і інші міста.

Французькі тканини найбільше вживали в Україні, бо були дешевші і приходили без мита. Тому варто більше застановитись над цими тканинами, що мали свої стилі й мистецтво ткання. Ці стилі мали назву від своїх королів: Стиль Людовика 14-го (барокко), Людовика 15-го (рококо) і Людовика 16-го (стиль псевдоклясичний).

За Людовика 14-го ткацьке виробництво дуже розвинулось, бо він до цього прикладав багато заходів та енерґії: запросив великих мистців і майстрів, які складали рисунки для тканин і тим внесли нову епоху в виробництво. Свої рисунки вони наближали до природи, ввели в кольористику багато тонів і півтонів, а для більшого ефекту ввели золоту та срібну нитку, яка підкреслювала рисунок і давала спеціяльний, багатий ефект. В ті часи (17 ст.) рослинний орнамент вживали найбільше. Квіти зустрічаються найрізноманітніші, як троянди, дзвіночки, тульпани, шипшина, лілеї, хризантеми, будяк з своїми характерними гострими листями. Багато квітів брали з оранжерей тропічної флори, як орхідеї, ґранат і інші. Для цієї епохи характерне **побільшення рисунку квітів чи овочів** у порівнянні з природою. Пізніше в рисунок тканини почали вводити архітектурні мотиви, як палаци, руїни. Містили в рисунку різнобарвних метеликів, папуг, малп, але все це містили не самостійно, а поміж квітковим орнаментом.

В ті часи була мода затягати стіни тканинами, але рисунок для прикраси стін був інший, як для одягу. На стіни давали великий орнамент, більший як у натурі. Кольорів вживали менше.

Іноді рисунок розміщали на зовсім гладкому атласному тлі, а іноді тло мало свій легенький рисунок і це було характерно для французьких тканин, бо в італійських тло було завжди гладке і ніколи не мало свого окремого взору.

Мусимо зауважити, що різкого переходу в мистецтві між різними стилями нема — перехід від одного до другого стилю поступневий. Так само і в тканинах, бо майстри деякий час продовжували виробляти по старих зразках. Нові форми в проявах мистецтва можемо бачити вже пізніше.

Тканини періода Людовика 15-го (початок 18 ст.). Орнамент на тканинах змінюється: пишний, збільшений орнамент тяжкої тканини переходить у більш легкий, більш дрібний, а сама тканина стає легшою. Характерно для цього стилю тканини стає рисунок, що не розкладається окремими групами, як у попереднім періоді, а рівномірно розпроділюється по всьому полі тканини, таким робом залишається мало незакритого рисунком тла. Симетрія попереднього періоду заміняється асиметрією. З'являється хвиляста лінія. На одній стеблині виростають різноманітні квіти, при чому весь орнамент робиться неспокійним, золота і срібна нитка входить з рисунок у більшій кількості і більш його підкреслює. Вживають світліших тонів у самих тканинах. Іноді подибується вплив китайського мистецтва, коли почалась торговля з Хінами. Як уже згадано, над орнаментами працювали великі мистці — малярі і ткачі, якими дуже дорожили. Цікаво тут відмітити, що фабриканти боялись, щоб секрети техніки ткання і обравлення тканин не були відомі іншим, так що мистців тримали як у в'язниці і в дуже важких умовинах.

Для стилю Людовика 16-го характерні рівнобіжні полоси по довжині матерії. Ці полоси бували вузькі чи широкі, чи мінялися широка з вузькою. Рисунок робився симетричним, а квіти ще більше зменшувались у часто бували менше природної величини. Рослини ішли ґірляндами чи окремими квітками чи китицями, при чому, як одна повернена уліво, то друга йде симетрично вправо. Тканини бували на світлому тлі, кремовому або світло-сірому. В залежності від фінансових труднощів у Франції того часу, тканини виробляли більш скромні й дешеві, тому вони почали входити в ужиток широких кіл населення, а не тільки заможніх верств.

До половини 19-го віку французькі тканини широко вживали в Україні. А з середини 18-го ст. розвинулось московське виробництво тканин, хоч багато гірших від французьких як матеріялом так і сбарвленням, але вони були значно дешевші. Крім того на французькі тканини наклали мито і це збільшило їх вартість.

На початку 19-го ст. прийшло удосконалення ткацького станку і механізація ткання. Індивідуальна творчість у виробництві тканин занепала.

В Музеї Осередку УКО є коло 80 зразків цих тканин, як також чудовий зразок творчости Филипа де-ла Ласалля — незрівняного майстра міста Ліона, якого надзвичайно цінили французи і який був знаний у всій Европі.

ВІТАЄМО МАРУСЮ БЕК З ПЕРЕМОГОЮ

Маруся Бек

Маруся Бек, відома радна мільйонового міста Детройту впродовж двох каденцій і заслужена громадська діячка, здобула у цьогорічних виборах до міської ради **перше місце**, діставши найбільше голосів виборців. Тим самим п-на Маруся Бек стала головою Ради і заступником посадника міста на випадок його недуги чи неприявности. Це вперше в історії Америки, що жінка здобула таку високу позицію в управлінні міста. Перемога п-ни Бек викликала великий ентузіязм і радість, головно серед української громади, в якій вона завжди активна.

Перемогою п-ни Марусі радіємо й ми та бажаємо їй багато здоров'я, витривалости в її відповідальній праці та ще більше успіхів у майбутньому.

МАРКО ВОВЧОК

СЕСТРА

(УРИВОК) *)

I

Мати вмерла — я ще малесенькою була, добре й не пам'ятаю. Тільки мені наче сниться-привиджується, що хитав мене хтось у колисці і співав надомною тихесенько.

Як маму поховали, батько не хотів удруге женитись. "Не буде вже над мою першу милу, — було кажуть — коли Господь її прийняв, нехай діточки господарюють".

Батько наш був дуже добрий, жалував нас обох рівно — і брата, й мене. Жили ми при достатку, всього було доволі, що було собі задумаю, те й зроблю: все мені вільно було. Що яке то моє дівування було розкішне і веселе, то й згадеть любо! Нехай батенько царствує!

Погуляла дівчиною років зо три, сватають мене. Я все не хочу, а батько не силує, хоч там які були й багаті, й пишні женихи. Аж ось послав і мені Господь до пари й до любови. Мій чоловік був хороший такий, Господи! Чорнявий, ставний... Так то вже я його сподобала! Тільки й на думці, що Павло: як би то хутче побачитись! А він не з нашого села був, геть із чужого. Побачу — й веселенька, а не побачу, то такий уже сум мене візьме, такий жаль обійме, що й світ мені не милий! Спізниться він на гуляннячко, я й очі виплачу. "Може — думаю — в його друга дівчина є". Коли так по Семені, другого дня, і не сподівалась, і не снилось мені, та й посватався він. Батько поблагословив. Даром, що чужосторонній, та господар він був добрий, хазяйствував, що й на стороні його усяке знало.

Привіз мене чоловік на своє господарство. Боже мій милий, як то жили ми любенько! Та не дав йому Господь довгого віку... Тільки всього два роки була я за ним. Такий він був люб'ячий до мене! В хату то й заглянуть весело: як у віночку. Сидимо, робимо, чи так говоримо, усе собі вкупці.

Коли тут — лихо мені важке! — align="left"рознедужався Павло мій. Кидалась я до знахорів, й до лікарів — ніхто не врадив. Смерти, кажуть, не одперти... помер мій Павло.

Приїхав за мною батько та й до себе взяв. Чоловікову хату продали й худобу всю.

— Живи в мене дочко! Чого ти маєш у чужому селі одинока сидіти! Хіба ти сирота, нехай Бог милує!

II

А брат мій тими часами оженився, узяв таки з нашого села дівчину; моторна така, чепурна, що й годі! І дитинка в їх була, дівчинка, як ясочка, свіжа й повна, як гурочок!...

Не поплакала я ще й пів року за своїм Павлом, а тут і батька ми поховали. Кажуть люди, що як одна біда йде, то й другу за собою веде; то недурно й кажуть. До якого часу ми добре жили; далі зубожів мій брат: то хліб не вродив, то худоба вигинула; а п'ятеро діток Бог дав: дві дівчини й три хлопці. Журиться так брат, аж в'яне. Невістка смутна ходить, і дітки навіть посуміли. Таке вже настало, що й хліба нізащо купити.

— Сестро — каже брат — коли твоя ласка, позич мені грошей. Як буду жив, зароблю — оддам, а вмру, то Бог тобі оддасть!

Я й позичила йому ті гроші, що за хату й за худобу взяла, та ніби в нас і в хаті повеселішало: і брат заговорить, і братова всміхнеться, й дітвора бубонить, регочеться. Я радію: Слава Господеві, що в нас, як і в людей, благодатно. Купив мій брат худобу, став потроху розживатися.

Ми з братом щиро любилися зроду, змалку. Щоб посваритись, або скривдити одно одного — крий Боже! Вже як там не погодимось на чому, то подаруємося. І небожата мене дуже жалували, аж за мене було змагаються між собою: "Це моя тітка", а той собі тягне: "Моя!" Та як учепляться цілувати та обіймати, то було й роботу з рук вихоплять, і хустка з голови спаде... Тільки братова багацько гордувала. Уже ж я й годила, як малій дитині, та ні, не вгодила! "Братова, серце, — було раджу їй — зробімо так та оттак — то добре буде". Там чи купити що, чи продати, — зроду-віку не послухає; хоч шкода з того видима буде, а вона свого докаже. Перед нею затихну, поплачу нишком, та й годі! Не хотіла брата турбувати; знов до неї з ласкавою мовою підойду...

Якось розсаду з нею садимо в городі. Я говорю до неї: вона мов не чує, одійшла собі геть. Важко мені на серці — заспівала собі, співаю, а сльози так і з очей ллються... Коли чую: "Боже помагай, і день вам добрий!" Дивлюсь — це наша сусіда. Перехилилась через тин та кланяється.

Я хутенько втерла сльози.

— Добридень — кажу — сестрице!...

— А я оце до вас іду...

— Та милості ж вашої просимо!

— Чи не продали б ви мені розсади трошечки?

— То вже для чужого продати, а для сусіди й так треба дати.

— Коли ваша ласка, серце! — й простягла мені глечичка.

Я набрала скільки там у глечичок, та й дала їй. Подякувала та жінка та й пішла собі.

Братова на мене й накинулась:

Це, — каже — як усі господарюватимуть, то й господарство моє рознесуть чисто! Такі й золоту гору розімчать!

Як почала, як почала — Мати Божа милостива! Я тільки слізми вмиваюсь...

*) З приводу ювілею Марка Вовчка подаємо як зразок краси мови і стилю уривок з її народнього оповідання.

РОЗМОВА З МАТУСЕЮ

Балакливий і веселий Івась раптом утих і глибоко задумався.

— Що з тобою? Чого ти так задумався? — спитала його матуся.

— Я пригадав собі що нам розказував учитель у Рідній Школі.

— А що ж вам розказував учитель?

— Він оповідав нам про Листопадові Дні — як то 1 листопада 1918 року українське військо здобуло волю Західній Україні. Як замаяли блакитно-жовті прапори у Львові й інших містах Галичини та яка велика радість запанувала тоді між українцями.

— Так, синку, це була велика радість для нас усіх. Та вона не тривала довго, бо ворог був сильніший і переміг наших вояків. Багато з них положило свої буйні голови на полі бою, багато тоді залишилося могил по українських героях. Але знай Івасю, що кров пролита за рідний край ніколи не пропадає. З неї родяться нові й нові борці, що так довго змагатимуться з ворогом, поки тієї волі не здобудуть. А покищо згадаймо з пошаною своїх борців-героїв, що віддали своє життя за рідний край. І ось тепер з нагоди славних роковин 1-го Листопада помолімся за їх душі та заквітчаймо березовий хрест на висипаній могилі в їх честь вінком з живих квітів.

— Так, матусю. Так нам і говорив наш учитель. Ми сплетемо вінок і понесемо на незнану могилу українського вояка.

Святий Андрій в Україні

Було це дуже давно, понад 1900 літ. На просторих степах і полях України жило тоді ще мало людей, наших предків. Не було ще сіл ні міст, тільки малі оселі, розкинені рідко по ярах. Тільки глибока ріка, Дніпро, шуміла голосно й несла свої води з півночі на полудне, в Чорне Море. Була пізня та погідна осінь.

В таку пору одного ранку надійшло з полудневого сходу кільканадцять людей у білих одежах. Коли вийшли на ті горбки, де тепер є місто Київ, поставали.

— Відпочиньмо тут, учителю! — сказав один з молодших до найстаршого мужа, що йшов попереду з великим хрестом і весь яснів якось надземською ясністю.

— Відпічнемо! — сказав найстарший. Тут прегарне місце й веселе, а такої ріки ми не бачили ніде в світі. Варто поблагословити це місце.

Кажучи це, заткнув свій хрест на горі, підніс у гору обі руки і промовив пророчим голосом:

— Щасливе і славне нехай буде це місце по всі віки! Тут побудують величаве місто з багатьма церквами на славу Божу. І багате й довговічне буде те місто й буде воно столицею великого народу. Амінь.

Сказав так і всі помолились. А відпочивши трохи, пішли далі на захід, лишаючи на місці високий хрест.

Той муж був св. Андрій, апостол Христа. Він ходив зо своїми учениками по світі, голосив слово Боже, і зайшов в Україну. І його пророцтво сповнилося. Бо справді потім постало там місто Київ, столиця України, звідки за князя Володимира Великого поширилася віра Христова між українським народом.

Хоч не весело тепер в Україні, та треба вірити, що ще буде так, як пророкував св. апостол Андрій. Його день святкуємо дня 13-го грудня кожного року.

То ж прохаймо цього пророка України, щоб український нарід діждався ще кращої долі на Рідних Землях, так як він пророкував.

НАТАЛІЯ ЗАБІЛА

ВЕДМЕДИКОВА ХАТКА

ПУХНАСТИЙ ТА БІЛЕСЕНЬКИЙ
ЗАСИПАВ ВСЕ СНІЖОК.
БІЖИТЬ МАЛЕЧА ВЕСЕЛО
В ЗАСНІЖЕНИЙ САДОК.

З ЛОПАТАМИ, З САНЧАТАМИ
ПРАЦЮЄ ДІТВОРА:
— ЗБУДУЄМО З СНІГУ ХАТУ МИ
ПОСЕРЕД ДВОРА!

КАЧАЮТЬ СНІГ, ВТРАМБОВУЮТЬ,
РОБОТА АЖ КИПИТЬ.
ОСЬ ХАТКА ВЖЕ Й ЗБУДОВАНА,
— А ХТО В НІЙ БУДЕ ЖИТЬ?

МАЛЕСЕНЬКИМИ НІЖКАМИ
ВГРУЗАЮЧИ В СНІЖКУ,
ІДЕ - БРЕДЕ ДОРІЖКОЮ
ЯСЮНЯ ПО САДКУ.

А НА РУКАХ У ЯСОЧКИ
НАЙКРАЩА ІЗ ЦЯЦЬОК —
ВЕДМЕДИК ВОЛОХАТЕНЬКИЙ,
ЗАКУТАНИЙ В ПЛАТОК.

— ДИВИ, ЯКИЙ БУДИНОЧОК!
ЯК ЧИСТО Й ГАРНО ТУТ.
В ТАКИХ ХАТКАХ НА ПІВНОЧІ
І ЛЮДИ ТЕЖ ЖИВУТЬ.

НА ПІВНОЧІ ВЕДМЕДІ Є
В ПЕЧЕРАХ ІЗ КРИЖИН,
З ПІНГВІНАМИ КУМЕДНИМИ
ВІТАЮТЬСЯ МАРЖІ . . .

ЯК ГАРНО ТУТ, ВЕДМЕДИКУ
У ХАТЦІ СНІГОВІЙ,
ЗАХОДЬ МЕРЩІЙ В СЕРЕДИНУ,
СИДИ ТА РАДІЙ!

НАБІГАЛИСЬ, НАГРАЛИСЯ,
НУ, ГОДІ ВЖЕ ГУЛЯТЬ,
ПРИЙШЛА ДОДОМУ Й ЯСОЧКА,
ЛЯГАЄ ЯСЯ СПАТЬ,

І РАПТОМ В ПЛАЧ: ОЙ ЛИШЕНЬКО!
НУ, ЩО РОБИТЬ ТЕПЕР?
ЗАБУЛА В ХАТЦІ МУШКУ Я,
І МАБУТЬ ВІН ЗАМЕРЗ!

НЕ ПЛАЧ, НЕ БІЙСЯ, ЯСОЧКО,
У ХУТРІ МУШКА ТВІЙ,
НІЧОГО З НИМ НЕ ТРАПИТЬСЯ
В ХАТИНЦІ СНІГОВІЙ.

СИНІЄ НІЧ ДОРІЖКОЮ,
З ВІКОННИХ ОБОЛОН,
ДРІМАЄ ЯСЯ В ЛІЖКОВІ —
І СНИТЬСЯ ЯСІ СОН.

СНІЖИСТИМИ ДОЛИНАМИ
ПО СИНЬОМУ ЛЬОДУ
ІДУТЬ МАРЖІ З ПІНГВІНАМИ
ВЕДМЕДІ БІЛІ ПРУТЬ,

НЕСУТЬ ДАРУНКИ Й ЛАСОЩІ
ВЕДМЕДИКУ ВОНИ . . .
ОЙ СНЯТЬСЯ, СНЯТЬСЯ ЯСОЧЦІ
ТАКІ СОЛОДКІ СНИ!

СИНІЄ НІЧ МОРОЗЯНА
З ВІКОННИХ ОБОЛОН,
НІЧИМ НЕ ПОТРИВОЖЕНА
В КІМНАТІ ТИША Й СОН.

УСТАНЕ ВРАНЦІ ЯСОЧКА
ТАЙ ВИБІЖИТЬ НА СНІГ:
— А МОЖЕ МУШКА ЛАСОЩІВ
ДЛЯ МЕНЕ ПРИБЕРІГ?

В ХАТИНОЧЦІ БІЛЕСЕНЬКІЙ
СИДИТЬ МАЛИЙ ВЕДМІДЬ.
МАЛЕЧА РАДО Й ВЕСЕЛО
НАВКОЛО ГОМОНИТЬ.

REMEMBRANCE DAY -- OUR FAITH IN THE FUTURE

Novmber is a month of remembrance. This is the month when people in all parts of the world pay tribute to the warriors of the past—the fallen heroes who died in World War I, World War II and the Korean conflict, so that we might live to carry on the torch of freedom into a better nation and world.

In centuries past, many European countries that lived in peace and freedom were subjugated through force, blood-shed and cruelty to poverty, famine and slavery by their stronger aggressors. This was particularly true of the people in the Ukraine when their homes and lands were occupied by brutal enemies who took away all freedom of speech, worship and liberty. Under such conditions all rights of a freedom-loving nation were denied, crushed and destroyed. Churches were closed, literature was burned, innocent children and women were tortured or thrown into dungeons and there left to die, leaders were mercilessly beaten and then, wiped out. The once free people were chained in bondage.

Through all these dark years, there was a continuous struggle of hope and faith that someday these chains would be broken that people would be able to think and speak freely, again. And the time came! Thirty-nine years ago, it came when the Ukrainian nation with sword in hand fought desperately for their rights and freedom, and won. The oppressors became suppressed.

On that memorable day November 1, 1918, for the first time in centuries the blue and yellow flag of the independent Western Ukrainian National Republic was raised over the city of Lviv. The flag fluttered victoriously. The sun shone once more in the hearts of all men. The regime of terror had come to an end. What joy and happiness! Once more to breathe freely in one's own free country! That great day was written up in golden letters in Ukrainian history; that day can never be forgotten by any Ukrainian. However, that great joy was short-lived. Through conspiracy mass arrests, famine, deportation, and executions, the once-free Ukrainians again became the victims of their oppressors.

At present, half of the world is free; the other half is oppressed by tyrannical enemy aggressors. No people have suffered more in the past two great wars than the people of Ukraine. Much can be done to free these oppressed people of the world.

Since the war of 1945, one half of the world has been enjoying liberty, security and a better world. With new inventions, discoveries, more modern productions, we have had more comfort in our homes and places of work. Yet, now we stop to wonder. With these new inventions have come man-made satellites, missiles and rockets that are hurled ominously, into space above us. We are experiencing a new anxiety and tension that are creating misgivings and fear in the minds of all people, everywhere. What about the half of the world that has enjoyed freedom and independence for which the other half is still striving and struggling? What has the future in store for all of us—everlasting peace or dangers much greater than those of the past wars? Or, perhaps, complete annihilation?

Such are the doubts found in the minds of leaders of all nations, this Remembrance Day. Troubled thoughts and great fears are expressed in this new rocket age of ours. Yet, when we think of the men who faced similar conditions during wars in centuries gone by, who died courageously because they believed in a better future, so we, too, must believe and eradicate these doubts by replacing them with the courage of the fighting and fallen men. Inspite of satellites and rockets that are whirling in space and threatening the peace and freedom of the whole world, we must keep our heads high, for in the words of Rudyard Kipling, "It is fear, not death that slays" . We must, therefore, not be afraid. We must remember at all times during coming years, the courage, the faith and the supreme sacrifice of our relatives and friends.

The new threat to the security and peace of the free world will disappear and the ideals for which our youth gave their lives will be realized, only when people in all parts of the world will understand one another and truly live in peace as brothers. Just as men of various nations fought side by side for the freedom we now enjoy, so we must work together and dedicate our lives to keep this peace in all countries and to help other still-oppressed people make their dream of a free nation, come true. In so doing, we shall not fail in our life's mission as left by those who passed the flaming torch of liberty and freedom to us.

This Remembrance Day holds greater hope and faith for the people of the Ukraine who form a large part of the half of the world that is still in bondage. The spirit of our fallen countrymen is strong; there is great hope that someday, the Kremlin forces of tyranny will be swept back and Ukraine will once more be free and independent, as it was centuries ago and for a short time, thirty-nine years ago, in 1918.

May God guide the Free Naitons to grant this freedom so that the blue and yellow colors will once again fly over Ukrainian lands and bring great joy to 45,000,000 Ukrainians, everywhere.

May the light that shines through the sacrifices of fallen heroes of wars in the past be kindled in our hearts this day and shine through us to bring freedom, liberty and happiness to all nations in all parts of the world.

Halia Charney

АННА ФРАНКО-КЛЮЧКО

ФАНТАЗІЯ

(Продовження)

Я перелітаю ще через малий присілок, а ось широка вулиця залита місячним сяйвом. Видно як у день — кожний камінь на дорозі, хідник, віллі серед зелені зправа і зліва.

Музика затихла...

Ще кілька змагань і я спускаюсь на хідник. Стаю на супротивнім хіднику перед нашою віллею. Яка вона гарна, стоїть на горбку, вища від усіх. Одним боком підноситься струнко вгору, а з другого плоским дахом покриває кімнати першого поверху. Ах якась зміна! Видно сповнив своє бажання татусь, над першим поверхом надставлено ще другий поверх, але це не змінює вигляду структури — навпаки — надає їй тільки більше серйозности, солідности.

Це певно мешкання для Тараса і його родини — мигнула думка.

Перебігаю вулицю, підношусь стрімкими сходами в верх і я вже вдома.

Я вдома — радіє серце. Я вдома, я вдома, нечутно повторяють мої уста.

Як завжди, так і тепер обходжу хату. Ось під заскленим ґанком пнуться в гору по нап'ятих шнурочках настурції, їх любить татусь, — цвіту багато від ясно жовтих аж до темно палених красок, вони міняться і хапають очі, їх запах солодкий, трохи гострий. Зриваю квітку, щоб виссати з виростка сік.

Перед вікнами вітальні великий квітник, повний пахучих розкішних троянд. Подалі напроти вікон спальні матусі і моєї яблуня, ще подалі груша, над самою вулицею сливи. Всі дерева вже відцвіли, але на кожнім зав'язалось багато овочів, гарний урожай буде. В самім кутку малини, високі й густі. Втискаюсь поміж них. Великі запашні ягоди звисають з тоненьких гілок. Матуся зриває їх вранці кожному з нас на тарілочку до сніданку, називає їх "бабруни". Вузеньким хідником обходжу хату. Яблуні, груші й вишні. Вишні й вишні. Невеликі деревця обсипані овочами. Великі темночервоні аж прозорі, звисають на тоненьких коротких хвостиках по дві, а часом і по три.

Хто вмів варити таке пахуче варення з вишень і малин як моя матуся? — думаю собі.

Під деревами кілька маленьких грядочок з запашним зіллям. М'ята, рута, хрещатий барвінок, васильок і розмарин. Маленькі в'язаночки цього зілля вкладає матуся поміж біля, затикає за образами так, як робила ще її бабуня.

Повертаюсь за угол. Мале повір'я, в середині квітники, стежечки висипані пісочком, а в кутку під грушами й вишнями лавочки. Тут любить відпочивати татусь, тут любить посидіти матуся, тут сідаємо і ми з книжкою в руках.

Обійшовши хату довкола, повертаюсь назад до входу. Ліворуч високий розлогий дуб, як татусь співає: "Розвивайся, ти високий дубе". Колись там був волоський горіх та люта зима зморозила його, він почав сохнути, а вкінці загинув. Посадили дуб у пам'ятний день ювілею татуся.

Поглядаю на вікна. Всюди повно світла. Тоненькі серпанкові занавіски легенько ворушаться сюди й туди під подувом вітру. Тільки в моїй спальні темно. Вікно до пивниці, як звичайно, відхилене. Я вилажу на нього і поволеньки, вхопившись за віконницю, підтягаюся все вище, аж до самого вікна. Вікно отворене. Я вскакую в середину кімнати.

Добре знайома кімната, а ще ліпше знайома обстанова. Ліжка матусі і моє закриті білими покривалами, а подушки білими накидками з тоненького полотна, вишиті ніжними взорами. Напроти поміж вікнами комода з білизною. На ній гарно вишита серветка, велике в срібній оправі дзеркало, коло нього тоалетне приладдя. Ослін застелений кольоровою плахтою, по нім розкидано декілька вишитих подушок. А на підлозі — аж скрикую з захоплення — шкура великого білого ведмедя, — це татусева обіцянка. Гладжу долонями довгу м'яку шерсть, заглядаю в великі скляні очі, пробую зуби.

Підношу очі. На покутті над столиком прикрашена рушником і затикана пахучим зіллям старовинна ікона Божої Матері. Мала лямпадка кидає слабе світло на ясне спокійне і прекрасне обличчя Матері схилене над Дитятком.

Я молюсь: "Ти допустила чудо, вседобра Мати Божа, що я тут вдома". Сльози вдячности й щастя збігають у мене по обличчі, я їх не помічаю — вони щезають мов роса.

Та вже час мені одягатись. На ліжку розпростерта біла сукня, блискучі черевики стоять тут же на долівці. Перебираюсь скоро, волосся розтріпане вітром причісую дбайливо, заплітаю у дві коси й укладаю їх на голові. Непослушні кучері висовуються з зачіски на чоло, та це не шкодить. А що взяти на шию? Висуваю шухляду, шукаю. Візьму ґранати, їх привіз мені татусь з Праги. "Такі великі, темні і блискучі як твої очі, тому купив їх я тобі" — сказав татусь, подаючи гостинця.

Я прибрана, ще останній погляд у дзеркало й отвираю тихенько двері до їдальні. З відкись доноситься запах свіжого варення. Я

потихенько заходжу до комірки. Рядами на поличках стоять слоїки повні до вершечка: малини, чорниці, аґрест і порічки, червоні й чорні. А ось велика камінна миска свіжо звареного варення. Вишні. Я не можу вдержатись, уважно досягаю пальцями з соковика ягоди — одну, другу, третю. Облизую пальці, втікаю з комірки, недай Боже, щоб матуся піймала...

Обережно отвираю двері до вітальні. Обстанова не багата, але елеґантна й розставлена зо смаком. Великий пушистий з вибагливими взорами перський килим на підлозі, приданий дарунок діда матусі — це одинока признака розкоші. Від маленької дитини пам'ятаю його, від малої дитини вдивлялась я з захопленням в його премудрі орієнтальні взори й завжди находила в них щось нового. Напроти дверей великий ослін, на нім повно прекрасно вишитих подушок. Перед ослоном гуцульської різьби столик. При нім сидить матуся, біля неї з обох сторін її гості — Валерія Коцовська — моя хресна мама й пані Кобринська — мама Влодка, обі мамині найліпші приятельки. Коло дверей, куди я ввійшла, стоїть велике фортепіяно — гордість матусі. Віко відхилене, ноти розгорнені свідчать, що матуся ще недавно грала.

Напроти вікон письмовий стіл татуся, на нім повно паперів. Не вільно нікому до них доторкатись, порядок їм знає тільки татусь.

Ще кілька вигідних фотелів, кілька столиків, під вікнами вази з квітами. Це все. Ні це не все, бо щось невловиме, рідне й дороге віє з кожного кутика. Кожна річ нагадує мені: я тут вдома. Оці малі дбінички гуцульської різьби, це пам'ятки нашого побуту на Гуцульщині в горах. Білий ріг в золоченій оправі — дарунок славної співачки в день татусевого ювілею. Великий портрет татуся над ослоном — праці мистця Панківського. Це він немов живий сидить за своїм столом і пише, і здається ось-ось піднесе голову й погляне на тебе своїми суворими серйозними очима з докором, але тут же лагідна усмішка випогоджує його обличчя, це ж ніхто інший, тільки його доня прийшла до нього.

Два малюнки Труша "Жнива" і "Дніпро" висять з двох боків портрету, а ще дві жіночі головки придбані татусем. Він часто ставав перед ними, любуючись їх красою, може вони нагадували йому когось...

Підходжу до столика, цілую матусю, вітаюсь з дамами. "Ти забарилась" — каже матуся, поглядаючи на мене з докором — "але добре, що вже прибралась — щоправда ще час, але не люблю спішитись, а в татуся товариство та надіюсь, що ще завчасу скінчать".

На столику шумить срібний самовар, свіжі булочки й тістечка манять покушати. Матуся наливає мені чай, в маленьку тарілочку накладає варення.

"Ах, свіже варення з вишень — говорю здивовано, невинно — яке запашне, а вишні, немов з дерева".

Розмова йде про сьогоднішній концерт, що на нім має виступити матуся з грою на фортепіяні. Грає прилюдно не часто, тільки з нагоди великих свят, а здебільша на музичних концертах, але сьогодні велике свято, це день ще одної перемоги, ще одного великого здобутку, ще одного кроку вперед — це свято проголошення самостійної галицько - волинської України в зв'язку західньо-слов'янських федеративних держав.

Допиваю чай, відчуваю на собі погляд п. Кобринської, погляд критикуючий і цікавий, розумію його добре — це ж мама Влодка. Сьогодні певно з ним стрінусь на концерті, але не смію питатись.

"Донечко — каже матуся — іди до татусевого кабінету, пригадай, що сьогодні концерт, а то він в захопленні й забуде".

Радо вибігаю з кімнати, але тут же за дверима звільняю ходу, татусь не любить таких непрошених напімнень, особливо коли він зайнятий. Хвилинку стою перед дверима — прислухаюсь — може не замітить мене і не викине за двері.

Тихесенько отвираю двері, незамітно поза плечима присутніх проходжу до малого ослона, сідаю на краєчку і слухаю.

Говорить татусь і я вслухуюсь в його мову і забуваю світ.

Кімната велика, але полиці з книжками поставлені попід всі стіни, немов зменшують кімнату. Великий письмовий стіл з фотелем стоїть між вікнами, кілька фотелів, кілька крісел і малих ослонів доповняють обстанову кімнати. Це кімната письменника, поета й ученого, на полицях з-перед книжок видніють різьблені тарілочки з майстерно писаними писанками.

Кімната повна, селяни й інтеліґенти, священики, учені, науковці — обличчя знайомі й менше знайомі. Та я шукаю татуся.

Стоїть при своїм столі, як звичайно, у вишитій і мережаній сорочці. Постать горда, а заразом привітна. Обличчя виразисте, характерне, що немов говорить — "це я, Іван Франко". Обличчя рудавого шатена, волосся кучеряво-хвилясте, під ним чоло високе, таке чоло, що й між найбільшими геніями світа мало стрічається, а сірі, немов сталеві очі, повні енерґії і волі. М'які гарно закроєні уста, наче зм'якшують цей енерґійний вираз обличчя, а трошки рудавий вус вирівнює непропорційність високого чола і аж надто стисненої долішньої частини обличчя, хоча знов же виразно закроєна борода немов би ту м'якість заперечує.

Татусь говорить спокійним, але енерґійним голосом.

(Далі буде)

С. М. ФОСТУН

Доля жінки в творах М. Черемшини

Марко Черемшина (Іван Ю. Семанюк), це співець гуцульської Верховини, тонкий знавець душі селянина, його турбот і горя. Його твори як напр. "Карби", "Лік", "Злодія зловили", "Основини" та інші поставили Черемшину в ряд з іншими видатними західньо-українськими прозаїками — Кобилянською, Мартовичем і Стефаником, а також похвально оцінила ці твори поетеса Леся Українка під час свого побуту в Чернівцях, влітку 1901 р.

Окремою характерною рисою Черемшини є нахил до ліричного опису ситуації та постатей своїх новель. Ось наприклад якою лірикою вповивається його оповідання "Карби":

"У пригорші брав би тото зелене село, леліяв би я дрібненьку запашну отаву, гладив би, як паву. Дивіть, хитається межи горами, гей дубова колиска у віночку, чічки розкидає".

Черемшина тужливий співець, бо сам він перейшов тверду школу життя, і впродовж всього свого життя надивився на безпросвітне горе бідного галицького селянина, бачив народню темноту, безправ'я, чорне життя гуцульського селянства. Все це горе й нужду Черемшина глибоко переживав, і таким відтворив його в своїх творах.

В своїй творчості Черемшина писав живою народньою говіркою Гуцульщини. Він дбайливо відтворив у своїх монологах і діялогах не лише особливості цієї говірки, але й колядки, думи, співанки й голосіння. В останніх роках своєї творчости Черемшина намагався писати чистою літературною мовою, одначе це йому не завжди вдавалось, бо діялектні звороти й фрази завжди вливалися в його мову й він не зміг їх уникнути.

Відзеркалюючи в своїх творах побутові явища й соціяльні проблеми з життя гуцульського села, Черемшина описує багато про долю жінки, її радість, тугу, любов, страждання й т. п. Він змальовує яскраво гірку долю зведених дівчат; барвисто описує суворий моральний правопорядок й непорушні традиційні моральні закони гуцульської родини й гуцульського села. Він зо щирого серця жаліє бідну дівчину, зведену несовісною людиною, яка вертається в своє рідне село з дитиною на руках, знаючи неперед як її будуть лихословити люди, й як її приймуть старі батьки. Вона знає, що її чекає. І тут письменник зображує саме оцей трагічний момент, що вирішує долю бідної покритки:

"А буду в село входити, а люди на мене ззиратиси будут. Будут за мнов у пальці свистати, будут спирати та гійкати.

А нелька буде собі сивий волос вимикати, буде радуватиси: "Ото-сми потіхи діждала, ото раз внучку маю".

А дьидик ме кричати: "Абих ті не видів, не вьакайси[1]) в хату..."

Зведена дівчина знає свій кінець. Її не приймуть батьки, осудять люди, й для неї немає місця в селі. Для неї закривається життя, бо його припечатує суворий моральний закон гуцульського села, й вона мусить покінчити зо собою. І ось вона каже:

"А потому піду собі глибокого плеса шукати. Тай буде по всему..."

Село цурається Парасочки — доньки бідного селянина, що стала повією, бо багацький син потопав її молодість і залишив покриткою, а воєнна хуртовина довела її до морального випадку. Її обминають, не хочуть з нею зустрічатись, а жінки її проклинають за те, що їм чоловіків баламутить. Цю картину дуже образно описав письменник у своїй новелі "Парасочка".

В новелі "За мачуху молоденьку" Черемшина описує весілля на Гуцульщині, коли то старий багатир Мотрюк одружується з молоденькою дівчиною Єленкою, яка кохала його сина Степана, що пропав без вісті, її переживання, і помсту Степана над своїм батьком.

В оповіданні "Туга" письменник описує тугу Марічки за Юрійком, що пішов на війну:

"Заржав кінь у лісі, а я минаюси.

Беру, каже свій кріс та свого коня, може борше тоту Україну виборемо..."

"Білю полотно над рікою та й переказую: Може ви десь споїтеся з другими водами та й найдете в світі мого Юру, то скажіт йому, що сльозами поливаю полотенце йому на рантухову сорочку білу..."

Смерть жінки-господині це важкий життєвий удар для бідного гуцула, що нераз залишається з малими дітьми в нужді й біді. Відходить у вічність його найближчий друг, порадник, людина, що разом з ним ділила долю й недолю впродовж багатьох років. Плачуть за нею не лише діти, але й чоловік оплакує її смерть. У своїй новелі "Грушка" Марко Черемшина зобразив саме таку картину, коли то чоловік виливає свій жаль за померлою дружиною:

"Ілаш обернувся ід покійничці й крізь плач боронився:

"Ану-ко встань ґаздине моя гідна, ану підведиси! Скажи-ко хоть одно словечко, бо я не гарен сам обігнатися. Хоть би-с людям розповіла, що сми марнотратца, п'єнюга остатний, я не заперечю. Най твоє слово у платину сховаю, най си ше раз каю. Таже-с, зозулько, тілько роки перед людьми мовчела, у рукави плакала, дітем дорогу стелила.

[1]) Ввакайси — відважитися, наважитися.

А єк твій газда освіті не знавси, то була паторочь[2]), твоє життє короталоси, але осуди не було...

"Бо-с газдиня була, бо-с талану[3]) пантрувала, у цій кудуманці[4]) вік коротала. А тепер мні покидаєш, абих твій слід цулував, абих донькам заважєв".

Велика більшість творів Черемшини присвячена побутові гуцульського села під час війни, і в післявоєнні роки, коли на Гуцульщину налягла важка рука польського окупанта. В своїй новелі "Ласка" письменник описує як кількох селян, що були засуджені на місяць в'язниці за участь у якихсь зборах, були змушені дати хабаря директорові в'язниці, щоб тільки погодився замкнути їх до в'язниці перед весняною працею в полі. Письменник глибоко болів важким становищем рідного краю в тих часах і він писав:

"Наші гуцульські гори лежуть повалені і пеленіють криваві голови хмарами.

Гаряча керва[5]) сповнила їх камінні груди, а мармуровою ожеледдю зціпенила їх рани.

Гори в тюрмах сонця не бачуть..."

Одначе, незважаючи на важкі переживання Гуцульщини, її співець не покидав ніколи надії на те, що прийдуть колись кращі, щасливі часи, коли "врадується вся Україна" й заживе вільним життям на своїх звільнених від окупантів землях.

[2]) Паторочь — бійка,
[3]) Талан — майно, маєток,
[4]) Кудуманка — бідна хатина, хижа,
[5]) Керва — кров.

ВІДЗНАЧЕННЯ 70-ліття ПОЯВИ "ПЕРШОГО ВІНКА"

Фрагмент з виставки

Комітет Українок Канади, Відділ у Вінніпеґу влаштував 20 жовтня ц. р. в залі Народнього Дому при вул. Боровс цікаву культурну імпрезу — 70-ліття появи "Першого Вінка" (Львів 1887) під редакцією Наталі Кобринської і Олени Пчілки. На програму цього небуденного свята зложилися: 1) Відкриття — голова КУК, п. А. Круцик, 2) Слово культ.-осв. реф. п. С. Залозецької. Вона підкреслила, що "Перший Вінок" був перший літературно-науковий альманах на більшу скалю, в якому жінки обох земель України об'єдналися для спільної праці, щоб вибороти собі і своєму народові кращу долю, 3) "На новий шлях" Уляни Кравченко — деклямація п-ни Д. Гаврисишин, 4) "Українська думка" — гра на скрипці п-ни Н. Піуш, 5) Жіночий рух і література — змістовна доповідь мґр. Ірини Книш про Н. Кобринську і її часи, 6) "Дебора", поема О. Пчілки, якою поетка символічно закликає свій нарід до повстання — деклямувала п. Л. Гвоздулич, 8) чайне прийняття — конвінер п. М. Костюк, 8) вистава жіночої преси й видань.

Гарно оформлена вистава, в числі яких 200 експонатів, була розміщена на килимами прикритих столах. Поділена на сім окремих відділів — вона хоч не в сто відсотках — то все ж у великій мірі відзеркалювала жіночу літературну, наукову й публіцистичну продукцію за останнє 70-ліття. Були виставлені головні твори наших визначних письменниць, а між ними деякі дуже рідкісні.

На переднім столі під портретом Н. Кобринської стояв у пошані її "Перший Вінок", збірки її творів і окрема табеля зо списком авторок "Першого Вінка".

На стіні висів гарний портрет О. Пчілки, роботи К. Антонович.

Пізнішу працю жінок підсумовували два альманахи "Жіночої Долі", альманах Союзу Українок Канади: "Чверть століття на народній ниві", "35-ліття жіноцтва Детройту", "10-ліття Ліґи Українських Католицьких Жінок", книжечка: "Праця австралійського жіноцтва" (англійською мовою).

Двадцять жіночих журналів були поділені на: а) журнали, що виходили на рідних землях, ("Жіноча Доля", "Жіноча Воля", "Жінка" і "Нова Хата"), б) в таборах скитальців, в) на еміґрації ("Громадянка"), в Канаді ("Жіночий Світ") і ЗДА "Наше Життя").

Звертали на себе увагу 6 оправлених річників "Жіночого Світу" під редакцією п. Стефанії Бубнюк, та "Рання Зоря" Союзу Українок Америки у Шікаґо з датою 1917 р. Виставлено теж жіночі сторінки і статті Савелі Стечишин в "Українському Голосі", жіночі сторінки в "Канадійському Фармері" під редакцією І. Книш і Д. Яндової, статті Ганни Мандрики в різних канадійських виданнях.

З канадійських письменниць треба відмітити твори Н. Когуської "Мати" і "В полеті до волі". Остання повість, це перша книжка видана жінкою в Канаді. Цікаві з огляду на їх глибоко патріотичний зміст поезії канадійських піонерок, Т. Кройтер, А. Пруської і М. Адамовської, повні чуття і любови до рідного краю.

Великою окрасою вистави була гарна формою, цінна своїм змістом, численними світлинами й солідним опрацюванням велика на 302 сторінки книжка Ірени Книш про Наталю Кобринську п. н. "Смолоскип у темряві", яку вона сама видала. Вона заслуговує на те, щоб бути в кожній хаті, а що найменше повинні її набути жіночі організації. За визичення експонатів належиться подяка бібліотекам ОУКО, УВАН, СУК, "Ж. С.", читальні "Просвіти", Народнього Дому і приватним особам, зокрема п. Н. Залозецькому і д-р Мандриці.

Зорганізування вистави вимагало багато труду й часу. Була б велика шкода, якщо б ця праця проминула безслідно й зібрані матеріяли не були використані для видання бібліографії жіночих видань. Це стало би тією першою основою, яку можна б дальше доповнювати. Є. Стахова

Монографія про Н. Кобринську Ірени Книш. Обгортка Іванни Нижник-Винниківі.

З НОВИХ ВИДАНЬ

Savella Stechishin: TRADITIONAL UKRAINIAN COOKERY. Присвята українському жіноцтву з приводу 65-ліття поселення в Канаді. Видавництво "Тризуб", Вінніпеґ, 1957 р. Сторін 500. Ціна $5.50.

На друкарськім ринку появилася недавно куховарська книжка в англійській мові під наг. "Традиційне українське куховарство". Книжку опрацювала Савеля Стечишин, відома спеціялістка кулінарної штуки. Вона закінчила домашню економіку при Саскачеванськім університеті та працювала довший час по своїм званні в Саскачевані з рамени того ж університету.

"Традиційне українське куховарство" це перша того рода книжка в англійській мові. Вона подає в систематичнім порядку багато (675) перевірених і точно випробуваних приписів з детальними і приступними поясненнями готування українського варива й печива.

Крім приписів, авторка присвячує окрему увагу українським обрядовим звичаям, що зв'язані з куховарською штукою. Її описи про українську святкову культуру, про Свят-вечірні і Великодні страви й інші завваги про український побут, роблять книжку ще й засобом доброї пропаґанди про Україну й її багату культуру.

Книжка також зовнішньо гарно оформлена. Дбайливо видана, на доброму папері з відповідними ілюстраціями та оправлена в полотняну обкладинку викликує миле та культурне враження у глядача.

Пані Стечишин належиться справді признання за вміле й солідне опрацювання цієї цінної куховарської книжки. С. Б.

ЦІКАВИЙ ЛИСТ ДО УКРАЇНСЬКИХ МАТЕРІВ

Цікавий відкритий лист до українських матерів появився в однім українськім часописі в Англії від вчительки Ейлін Джерард.

Вона, пізнавши українських учнів у школі, підкреслює їхні добрі прикмети:

— "Вони чудові учні, роблять значний поступ у науці, працюють удвічі більше ніж інші в клясі". Це про учнів.

Що ж до матерів, то вона воліла б, щоб вони, замість триматися осторонь, намагалися нав'язувати дружбу з англійським народом — це вийшло б усім на користь. Вона пише:

— "Чому ви не запрошуєте частіше англійців, з якими ви працюєте, на ваші товариські вечорі, або часом не дасьте їм змоги придивитися до вашого чудового родинного життя? Я сама була на кількох українських прийняттях і одного разу мала честь бути запрошеною на Свят-вечір до однієї української родини, тому я розумію вас дуже добре. Я вже ніколи не матиму задоволення з спокійних англійських вечорниць після того, як я танцювала ваші вихрові танці! І я ніколи не забуду враження, яке на мене зробив ваш дух тісно пов'язаної родини. Дайте змогу англійському народові побачити вас такими, якими ви є в дійсності — гостинними, щедрими й чемними до дрібниць".

Чи не має рації Ейлін Джерард? Чи не варто над цим застановитися й українським матерям у Канаді й Америці? Подумайте!

Які дарунки давати перед Різдвом

У нас, у Канаді й Америці, прийнявся звичай обдаровувати перед Різдвом своїх рідних та близьких, а то й не дуже близьких друзів. Це гарний звичай, тільки, щоб він не розминався зо своєю ціллю. Обдаровувати треба вміти й хотіти, та коли робити це просто тому, що так інші роблять, то краще взагалі не давати дарунків. Для кращої орієнтації що й як дарувати, подаємо тут десять добрих порад:

1. Даруйте тільки це, що ви самі також високо ціните; даруйте так, як ви хотіли б, щоб і вас обдарували.

2. Коли даруєте, **хай** у вашому дарунку буде й ваше серце.

3. Даруйте тільки це, що витворили або руки, або дух вашого народу.

4. Ніколи не даруйте з примусу, але з доброї волі.

5. Ніколи не даруйте понад свої спроможності.

6. Коли даєте дарунок, не забувайте цих слів: "Людина живе не тільки самим хлібом".

7. Коли даєте дарунок, то даруйте щось тривале, щоб воно було на довгий спогад.

Давайте дарунок тоді, коли цього вимагає час.

9. Коли даєте дарунок, то думайте не тільки про це, що дати, але й про це, як цей дарунок дати.

10. Коли даєте дарунок, хай за цим дарунком стоїть ваша душа без самолюбства й гордости, а тоді цей предмет заслужить собі на справжню назву дарунка.

Використайте подані поради. Та незабувайте, що одним з найкращих і найтриваліших подарунків для Ваших близьких це таки буде передплата "Жіночого Світу", в якому обдаровані особи знайдуть для себе цінний і корисний матеріял упродовж цілого року.

ПРО ДОБРЕ ВИХОВАННЯ

Під час усяких імпрез, навіть дуже нудних, добре виховані люди завжди повинні заховуватися спокійно.

Вони не говорять зо собою, не підспівують, ані не підсвистують під носом, коли почують якусь знайому мелодію, не вистукують ногами чи пальцями такт. Вони також не шелестять торбинками зо солодощами, не гризуть у голос цукерків, не лускають оріхів, не жують ґуми, здержуються від голосного кашляння, пчихання, витирання носа, шарудіння кріслом, пересідання з місця на місце. Коли хтось сидить перед сценою, тоді особливо повинен уважати на своє заховання, бо на виконавців від'ємно діляє несконцентрованість публіки.

Коли ви вже якийсь фільм чи виставу бачили, не псуйте другим охоти піти на неї, оповідаючи заздалегідь зміст.

Не жалуйте успіхів, повних апробати й оплесків для артистів, промовців, усяких мистців — бо це їх підтримує на дусі і будує віру в себе, одначе не будьте защедрі у вияві свого задоволення, бо тоді ви можете видатися нещирі.

Не куріть, коли вам тільки забажається, особливо як в імпрезі беруть участь співаки.

Не одягайте до театру капелюха з широкими крисами, великими прикрасами, довгими перами і т. п., бо ваші сусіди за плечима також хочуть бачити, що діється на сцені. Купіть собі також вигідні вечірні мешти, які вас не пекли б, щоб ви не мусіли, коли думаєте, що ніхто не бачить, скидати їх з ніг і шукати під кріслом місця, де б поклали зболілі стопи.

Ніколи не починайте одягатися і спішитися до "стрітґари" чи "баса", коли актори ще є на сцені. Це дуже нечемно й обидно. Ви ж знали, що імпреза триватиме довше, чому ж отже маєте на тих кілька хвилин тратити терпець і так безжалісно, передчасно виривати себе з обіймів Мельпомени й кидатися стрімголов у вир щоденної сути-сует?

Віра Ке.

Організація Українок Канади

З ДІЯЛЬНОСТИ ВІДДІЛІВ ОУК

МОНТРЕАЛ, КВ.

ВІДНОВЛЕННЯ ПРАЦІ

Цьогорічний повакаційний сезон почався в монтреальському Відділі ОУК скоро, ще при кінці серпня. Приводом до цього була невесела для ОУК подія — виїзд з Монтреалу заслуженої, щиро відданої своїй організації членки, п. Надії Небелюк, яка перенеслася до Саскатуну. Прощаючи п. Небелюк у дні 26 серпня — голова Відділу, п. М. Чайківська та інші членки підкреслювали заслуги п. Небелюк, що від ряду літ, від часу приїзду з Франції була завжди взірцевою членкою і не тільки зразково сповняла свої обов'язки секретарки чи містоголови, але й багато свого знання і талану вкладала в дбайливо опрацьовані доповіді, які не відмовлялася опрацьовувати на різні імпрези ОУК. Глибока ідейність і віра в доцільність і потребу громадської праці серед жіноцтва ціхували всі її виступи, а своєрідний, талановитий спосіб виголошення її доповідей захоплював слухачів та збагачував їх світогляд. Тому прощання п. Небелюк було направду щире й повне жалю.

Для піддержання товариського життя — і каси Відділу, улаштовано в День праці забаву з танцями. З черги 6 жовтня товариські сходини з чайним прийняттям у домі п. Дейнеки, на яких обговорювано свято в пам'ять Марка Вовчка, що було вже в підготовці, мали на стільки щирий настрій, що п. Лебідь запросила членок на "чай" до себе, призначений на дохід садочка в Німеччині, яким опікується наш Відділ ОУК.

Святочні сходини, присвячені згадці про письменницю Марка Вовчка відбулися 14 жовтня в новім домі УНО.

По вступнім слові голови п. Чайківської, п. М. Давидович виголосила дбайливо опрацьовану доповідь, що дала слухачкам ясний образ Марка Вовчка, про талант і творчість письменниці та про її значення на тлі своєї епохи і в нашій сучасній літературі. Тому, що в продажі нема творів Марка Вовчка і молодші членки не мають змоги познайомитися з творчістю письменниці, рішено ще на підготовчих сходинах на внесок п. А. Білик призначити збірку зо свята на передплату творів Марка Вовчка, що мають вийти друком. Пані Ольга Кальба у своєму слові до збірки з'ясувала потребу збагачення бібліотеки творами наших письменниць, взагалі, а зокрема творами М. Вовчка. Збірка дала $27.00. Сцена була прикрашена портретом письменниці, про який подбала і своїм коштом закупила п. Віра Довгань.

Варто згадати, що членки Відділу мали ще одну нагоду зустрітися цієї осени, провести приємно час і одночасно дати доказ своєї зорганізованости і доброї волі. Було це на родинному святі — "срібному весіллі" п-ва Чайківських у дні 28 вересня. Хоч це не була виключно ініціятива членок ОУК, а всіх членів УНО і Братніх Організацій, то наші членки приложили багато заходів, щоб родинне свято їх голови випало як найкраще.

У другій половині жовтня (20-го) відбулася в Монтреалі зустріч з громадянством представників Наукового Т-ва ім. Шевченка, гостей з Европи, проф. Вол. Кубійовича і д-ра А. Фіґоля — що звітували про дотеперішню працю над виданням Енциклопедії Українознавства й говорили про пляни на будуче. Відділ ОУК подбав, щоб ця зустріч відбулася в залі УНО, а членки ОУК були господинями чайного прийняття. Дохід з цього вечора — $60.00 призначено на Енциклопедію Українознавства. Між громадянами, що зголошували декларації на фонд видавництва Енциклопедії, було декілька членок, що крім свого вкладу праці над підготовкою вечора — зложили ще пожертви в грошах чи підписали декларації. П. Віра Довгань деклярувала на ту ціль поважну суму $100.00.

Так членки ОУК у Монтреалі постійно засвідчують, що їх праця не призначена тільки своїм місцевим інтересам, а й ширшим загально українським, важливим справам.

А. К.

ВИНДСОР, ОНТ.

З ХРЕСТИН НА "Ж. С."

Дня 3 листопада 1957 р. п-во Микола і Надія Зіник хрестили свою донечку, котрій дали ім'я Маруся. Тайни хрещення довершив о. Кутний в українській католицькій церкві. Хресними батьками були Степан Масний з Амгерстбурґ, Онт. і Стефанія Калин з Торонта, Онт.

По довершенні хрещення родина і близькі знайомі зійшлися до дому п-ва Зініків. При гарній і веселій забаві не забуто також про наш одинокий в Канаді жіночий журнал. Пані Марія Косіковська подякувала батькам за запрошення і закликала зложити жертви на пресовий фонд журналу "Жіночий Світ". Збіркою зайнялася Стефанія Калин і Марія Косіковська.

Присутні зложили: по $2.00 — В. Попович, С. Масний; по $1.00 — Н. Зіник, К. Крупський, О. Косіковський, Н. Тріщук, І. Брикса, А. Калин, В. Луць, С. Бучок, В. Антонів, М. Ривак, В. Брикса.

Щира подяка всім жертводавцям, а маленькій Марусі бажаємо здоров'я і щастя — хай росте батькам на потіху, а Україні на славу.

О. М. К.

РЕДЖАЙНА, САСК.

З ВЕСІЛЛЯ НА НАРОДНІ ЦІЛІ

В суботу, 12 жовтня ц. р. п-во М. і П. Браташ та Артур Томи одружили своїх дітей — Лиліян і Артура.

Тайну вінчання довершив о. Дін Нола в катедрі св. Павла у присутності великого числа рідні з обох сторін. Катедра була прикрашена пшеницею і живими квітами. Вінчання збагатило тенорове сольо члена МУН, п. А. Галапац, що відспівав "Отче наш" і "Аве Марія".

Під час весільної гостини о. Дін Нол, провівши молитву, підніс тост молодятам та побажав їм багато щастя на новій дорозі життя. Молодий, відповідаючи на тост, зложив щиру подяку батькам молодої за їх труди й гарне виховання дочки, а гостям за те, що звеличали своєю присутністю їх родинне свято.

Варто згадати, що батьки молодої активні члени УНО й ОУК та дали своїй дочці гарне українське виховання. Вона скінчила з добрим успіхом високу школу, як також і молодий дістав добре виховання, він є електричним інженером.

Молода з юних літ брала участь у хорі, часто виступала на сцені в українських танках, а також була на Вищих Освітніх Курсах у Вінніпеґу. Вона є членкою МУН. Тому й не диво, що на її весіллі було коло 400 гостей. Були й позамісцеві гості.

На поправинах, що відбулися другого дня, п. Корпусь, хресна мама молодої, побажала молодим щастя і кріпкого здоров'я, а мама молодої подякувала всім членкам ОУК, членам Філії УНО і МУН за участь і щиру допомогу. Хай Господь усім винагородить всяким добром. Опісля відспівано молодятам і гостям многоліття.

На заклик голови Філії УНО, п. Г. Дадика переведено збірку в сумі $30.30 на народні цілі, з чого призначено $10.10 на пресовий фонд "Жіночого Світу".

Щира подяка всім жертводавцям, а молодій парі, Артурові і Лиліян, бажаємо якнайбільше щастя і успіхів у житті.

П. Б.

П-во В. і С. Сабати

ТОРОНТО, ОНТ.

З 25-ЛІТНЬОГО ЮВІЛЕЮ НА "ЖІНОЧИЙ СВІТ"

День 17 серпня 1957 р. залишиться незабутнім для п-ва Володимира і Стефанії Сабат. Родина і приятелі зійшлись до Українського Народнього Дому, щоб разом з ними відсвяткувати 25-ліття їхнього подружнього життя.

Годиться згадати, що були гості й з-поза Торонта — з Лондон, Ст. Кетеринс і з Наяґара Фалс, Онт. Господарем вечора був п. Степан Вовк. Привітавши Ювілятів, він попросив гостей до вечері, а по вечері перевів програму, покликуючи до слова рідню, дружку і близьких приятелів. Всі щиро вітали ювілятів і бажали їм успіхів у дальшому подружньому житті та щоб дожили до "Золотого весілля".

Вкінці господар свята вручив ювілятам цінний дарунок від гостей. Покликані до слова ювілянти з замітним зворушенням висловили вдячність присутнім за звеличання їхнього родинного свята та за цінний ювілейний дарунок, а впорядчикам за всі їхні труди, віддані для підготовки гарної несподіванки.

Треба згадати, що п-во Сабати це свідомі українці. Пан В. Сабат причинився багато своєю працею до розбудови Філії УНО в Торонто, був скрабником Філії і брав участь у збірці на будову Національного Дому в Торонто.

При кінці забави присутні не забули про нашу пресу. На заклик п. Івана Вовка зібрано $56.50, з чого призначено $25.00 на "Жіночий Світ".

Щира подяка жертводавцям, а ювілятам бажаємо кріпкого здоров'я та багато щасливих літ життя.

Ю. В.

ЗАХ. ТОРОНТО, ОНТ.

ВШАНУВАЛИ ЗАСЛУЖЕНИХ ЧЛЕНОК

В понеділок, 2 вересня ц. р. відбулися ширші сходини Відділу ОУК, щоб ушанувати двох заслужених членок — п. Марію Романюк, голову Відділу ОУК і контестантку 3-го Контесту "Жіночого Світу" та п. Єлисавету Даниляк, кол. довголітню голову Відділу ОУК і теп. членку ЦУ ОУК, що від'їжджала з дочкою Лесею до Риму, Італія, на єрейські свячення свого одинокого сина Романа.

На ці виняткові сходини прийшли й членки ЦУ ОУК — голова, п. С. Савчук, пп. С. Проців і М. Дунець. Була також п. А. Паладійчук, як гостя з Відділу ОУК Торонта-міста.

Пані С. Проців вручила гарний дарунок на спомин праці в контесті п. М. Романюк, а п. С. Савчук попрощала в далеку дорогу п. Є. Даниляк, даючи їй при цьому велике признання за гарне виховання сина та одночасно бажала щасливого повороту до Канади. Пані Романюк і Даниляк дякували щиро за відзначення. Сходини закінчено прийняттям усіх членок гарячим чаєм і добрими тістечками.

***

Відділ ОУК у Зах. Торонті хоч невеликий числом членок, то зате завжди активний. Членки сходяться, присвячують себе громадській праці, помагають Філії УНО, підготовляють розігравки та перекуски на різні підприємства.

В половині вересня відбуто в активної членки і теп. фінансової секретарки, п. А. Хрущ т. зв. кукурудзяний пікнік. При цім варто згадати, що п. Хрущ це дуже жертвенна й щира членка і вже впродовж кількох років влаштовує в себе пікніки, щоб дати нагоду зібрати кілька долярів на організаційні потреби.

***

У дні 23 вересня відбуто святочні сходини, присвячені сл. п. Вірі Бабенко.

Голова Відділу, п. М. Романюк, відкрила сходини та попросила присутніх встати і вшанувати пам'ять героїні однохвилинною мовчанкою. Опісля п. О. Кривецька прочитала реферат про діяльність для батьківщини і трагічну смерть молодої дівчини, сл. п. Віри Бабенко, що впала жертвою кривавого тирана червоної Москви.

Т. А. Ґрай

РУАН, КВ.

З УРОДИН НА "ЖІНОЧИЙ СВІТ"

День 8 травня ц. р. залишиться у п. М. Терновської, голови Відділу в Руан, милим спомином на майбутнє. Того дня членки вшанували її з уродинами, як також за її великий труд і працю в організації та прихильність до всіх.

Несподіваною гостиною зайнялися пп. Вовк, Пруняк і Рубик. Щоб несподіванка випала як слід, п. Пруняк запросила п. Терновську до свого дому, де вже чекали на неї всі гості, стіл прикрашений живими рожами, уродиновим тортом, та смачна вечеря.

Пані Долинчук, пояснивши ціль і значення цього вечера, привітала соленізантку від членок та голови і секретаря Філії УНО, пп. А. Слепокури й П. Альбанського. Одночасно вручила дарунок на спомин п. Терновській та попросила присутніх відспівати многоліття.

Пані М. Терновська дякувала зворушливими словами за пам'ять і за дарунок, як також висловила щиру подяку всім тим паням, що зайнялись підготовкою влаштування несподіваної забави з нагоди її уродин.

При цій нагоді, як завжди в нас буває, не забуто також про журнал "Жіночий Світ" і зібрано на пресовий фонд $8.20. Збіркою зайнялась п. Вовк. Жертви зложили: по $2.00 — п. М. Терновська; по $1.00 — пп. К. Слепокура, С. Долинчук; по 50 цт. — В. Вовк, О. Пруняк, К. Сидорик; по 25 цт. — М. Рубик, А. Загорук, П. Кіш, С. Чомик, П. Жук, О. Кіщак, К. Француз, М. Панчишин, О. Ворщак; по 20 цт. — А. Нагірняк. Всім жертводавцям щира подяка, а п. Терновській дай Боже прожити ще довгі літа.

С. Долинчук

***

Члени УНО, ОУК та симпатики приїхали 27 жовтня ц. р. з Руану до сусіднього міста Кадаляку, щоб привітати п-во Французів у новонабутім підприємстві. Треба згадати, що п-во Французи довголітні й активні члени УНО й ОУК в Руані.

Господарем церемонії був п. М. Сидорик. У привітальній промові п. М. Сидорик побажав п-ву Французам доброго здоров'я та багато успіхів у їхньому новонабутому підприємстві та попросив гостей до смачної вечері, що її приготовили членки ОУК.

Після вечері п. Терновська вручила гарний подарунок п-ву Французам та попросила присутніх відспівати їм многоліття. П-во Французи дякували всім за вшановання, дарунок і милу гостину. З переведеної збірки на українську пресу призначено $5.00 на пресовий фонд "Жіночого Світу". Жертви зложили: по $5.00 — п. Француз; по $1.00 — пп. Мартинюк, Загорук, Цьомик, Воростюк, Кіщак, Сидорик, В. Сидорик, Тарнавська, Воруцький; по 50 цт.: Жук, Слепокура, Нагірняк, Альбанський, Василишин, Пруняк.

Щира подяка всім жертводавцям, а п-ву Французам щирі побажання багато добра та успіху в їх підприємстві.

Присутній

***

У дні 10 жовтня ц. р. зійшлися члени УНО й ОУК в Руан, Кв. до дому УНО, щоб попрощати п-во Загоруків, що виїжджають на постійний побут до Торонта.

Господарем цього вечора був п. Стасишин з Вал Дор.

Пані М. Терновська, голова Відділу ОУК, вручила п-ву Загорукам дарунок на спомин та побажала всього найкращого на новому місці побуту. Пан Стасишин у довшій промові з'ясував перебіг праці п-ва Загоруків у рядах організації, як також зазначив, що вони як найстарші члени УНО багато причинилися морально й матеріяльно до піднесення організації. Промовляли ще голова Філії УНО, п. А. Слепокура та члени — пп. М. Сидорик, Д. Вовк, В. Панчишин, пані М. Терновська і син п-ва Загоруків, Роні. На закінчення п-во Загоруки дякували всім за милу гостину й дарунок та й від себе залишили цінний подарунок для організації, за що присутні нагородили їх щирими оплесками.

Після вечері згідно з прийнятим звичаєм переведено збірку на українську пресу. Збіркою зайнялися пан Нагірняк і пані Жук. Зо збірки призначено $5.00 на пресовий фонд "Жіночого Світу".

Щира подяка всім жертводавцям, а п-ву Загорукам бажаємо багато щастя і здоров'я в Торонті.

Присутній

СОДБУРИ, ОНТ.

ПОСТІЙНО ОЖИВЛЕНА ДІЯЛЬНІСТЬ

Дня 12 червня ц. р. відбулося в домівці УНО Свято Матері. В програму свята-концерту входили пісні і деклямації дітей Рідної Школи і дитячого садочка. Програмою Рідної Школи проводив учитель М. Куцин, а дитячого садка п. Я. Зубаль. Вже від кількох літ наш Відділ МУН вшановує на Святі Матері одну матір з присутніх на залі. Цього року вшановано п. О. Процюк. Вона має п'ятеро дітей (четверо з них на сцені). Китицю живих рож вручила п. Процюк членка МУН, п-на О. Марунчак. Як кожного року так і цього членки ОУК власноручно робили квіти, що їх членки МУН чіпають при вступі на залю перед концертом.

На день 9 червня припали Зелені Свята. В нашій місцевості вже ввійшло в традицію відправляти панахиди за померлих на місцевих цвинтарях. Цього дня відбувається також спільний похід усіх місцевих українських організацій під проводом духовенства. Представники всіх організацій складають вінці на могилу з великим хрестом, що представляє тут пам'ятник упалим героям за волю України. Цього року вінці складали: Українська Стрілецька Громада, Братство Українців Католиків, Ліґа Визволення України, Союз Української Молоді, Рідна Школа при УНО і Юний СУМ. Насамперед складає вінець представниця матерів, яких сини — вояки канадійської армії полягли в полях бою. Кожного року такий вінець складає п. М. Петрина, що одночасно належить до організації матерів т.

зв. "Силвер Крос" при "Клюбі Канадійських Леґіонів".

В нашім Відділі ОУК вже від кількох літ заведено такий звичай, що ми не купуємо готових вінців, але членки плетуть самі, звичайно з живої кедрини і прикрашують живими квітами. Ці вінці несуть члени УСГ і діти Рідної Школи на католицький і православний цвинтарі.

У дні 12 червня членки ОУК влаштували прийняття - несподіванку для місцевої представниці "Ж. С." і цьогорічної контестантки, п. А. Курилів, що саме повернулася з коронації переможниць у Виндсорі. Прийняття відбулося в домівці УНО в день призначений на сходини.

Голова Відділу, п. М. Андрухів привітала п. А. Курилів щирими словами, запровадила за стіл прибраний живими півоніями (в її городчику завжди їх дуже багато) і вдекорувала корсажем. Пані Курилів була дуже мило вражена цим прийняттям. Це був доказ, що членки цікавляться долею "Ж. С.", а також це була приємна особиста несподіванка, бо ж це була перша організаційна зустріч з членками по 4-місячній розлуці з причини недуги. По перекусці і вільній гутірці між членками голова Відділу, п. М. Андрухів попросила п. Курилів до короткого звіту про перебіг коронації, що відбулася у Виндсорі 26 травня ц. р. Пані Курилів щиро подякувала голові і членкам за увагу до справ "Ж. С." і до членок свого Відділу. При такій прихильності членок є охота до дальшої праці для організації. Потім переповіла про перебіг коронації і поділилася своїми особистими враженнями з цієї події.

Закінчення шкільного року відбувається в нас при кінці червня так, щоб діти закінчували шкільний рік в Рідній Школі менше-більше одночасно з англійською школою. Цього року закінчення випало на 20 червня. Того самого дня відбулося також закінчення дитячого садочка. Діти відспівали кілька пісень і віддеклямували кілька деклямацій, а вже найбільше потіхи було таки з наших найменших з садочка. Після концерту діти Р. Ш. одержали свої свідоцтва, а потім мали перекуску, що її приготовили членки ОУК. Великою радістю цього вечора було висвітлювання фільмів п. І. Терпляком. Ці фільми він накрутив впродовж кількох років головно з дитячих імпрез в домівці УНО, або на дитячій оселі. Тому п. Терплякові належиться велике признання й подяка за справді корисну працю для нашої дітвори. Під час концерту наділено дарунками учителів Р. Ш. і дитячого садочка. Дарунки піднесли їм їхні учні. Справами, що пов'язані з дитячими імпрезами, найбільше займаються членки Відділу ОУК, щ є в комітеті Р. Ш., або членки покликані рідношкільним комітетом до виконання певної праці. Цього року найбільше праці поклали пп. А. Гриценко, О. Юськів, А. Кінах, і О. Гальчук.

Частина дітей з дитячого садочка під час концерту на "Святі Матері"

Публіки на таких дитячих імпрезах мало. Часто буває так, що навіть нема батьків тих дітей, що виступають на сцені. Ці батьки навіть не уявляють собі яку кривду вони роблять своїм дітям, а також і собі. Діти не почуваються зовсім добре на сцені, коли їх батьків нема присутніх в той час на залі. А батьки позбавляють себе тієї радости, щоб подивитися

Діти Рідної Школи (танцюристи)

і послухати як їхні діти гарно і з захопленням співають і говорять на сцені. Варта, щоб наше громадянство змінило таке відношення до дитячих імпрез, тоді можна б сподіватися, що такі чи інші імпрези будуть в нас кращі.

В місяцях липні і серпні майже всі організації відпочивають — "беруть собі вакації". Ми властиво ніяких вакацій не можемо мати. Бо в нас кожної неділі відбуваються пікніки на площі біля озера. Пікніки влаштовує кожна Братня Організація по черзі, а ОУК обов'язана кожної неділі приготовити буфет включно з варениками, а часом і з голубцями. Вареники треба робити і варити в неділю вранці. До цього потрібно найменше чотири жінки, дві інші мусять продавати харчі в буфеті на площі, інша мусить наперед продавати квитки на ті харчі, а ще інша або й дві стоять при вступі на площу. Отак членки чергуються в тій роботі ціле літо. Звільнені від цієї праці тільки ті, що їм зовсім неможливо прийти. Розуміється, що тут помагають нам також і наші прихильниці.

Крім того в нас існує від двох літ дитяча оселя. Дві членки належать до комітету дитячої оселі. Тут також спадає багато обов'язків на членок. Минулого року членки закупили деяке устаткування на оселю, як велику кухню, холодільник і інше потрібне кухонне начиння. Цього року членки закупили й пошили фіранки до всіх вікон у будинках оселі. Дитяча оселя триває впродовж 6-ох тижнів і членки також варять для дітей, чергуються по тижневі, по два, або й більше.

Дня 27 червня відбулася в нас на вулицях збірка грошей (теґ дей). Про дозвіл на збірку подбала Управа Філії УНО, але збірку фактично переводять членки з прихильницями. Цього року збірка принесла поважну суму гроша. Гроші з "теґ дей" призначені на розбудову дитячої оселі.

Наш Відділ кожного року влаштовує пікнік на площі, а коли в призначений день несприятлива погода, тоді відбувається дитяча забава в домівці. Цього року ми мали щастя відбути враз з дітьми пікнік таки на площі 1 вересня.

Піднесення прапорів на дитячій оселі

Мали щастя тому, що погода зранку не була зовсім сприятлива і було відмовлено автобус, що мав завезти дітей на площу, однак коло полудня випогодилося й діти таки виїхали на площу приватними автами наших членів. Шкода, що не автобусом, бо ж це не абияка приємність їхати разом і поспівати, посміятися гуртом. Однак погода зате була дуже гарна по полудні й діти чудово забавилися. Звичайно дитячими забавами проводить учителька Р. Ш., але цим разом наша нова вчителька, п. О. Рогатин мусіла виїхати до Торонта на вчительську конференцію, тоді дітьми зайнялися пп. О. Калиста й Е. Барицька. В кухні членки приготовили дітям перекуску і зварили кукурудзу, бо ж це і був т. зв. кукурудзяний пікнік. Дитячій радості не було кінця, всі бавилися до заходу сонця.

В понеділок, 22 вересня, відбулися святочні сходини в честь сл. п. Віри Бабенко. На сходини прибуло досить багато членок і прихильниць та кількох членів УНО. Всі разом засіли при застелених столах. Сходинами проводила голова Відділу, п. М. Андрухів. Обворюючи сходини, голова попросила присутніх встати і вшанувати пам'ять Віри Бабенко. Реферат про Віру Бабенко прочитала п. Марія Стефура. Потім членки подали перекуску. По півгодинній вільній гутірці при столах п. А. Курилів закликала до збірки на ціль УЗХ. Вона між іншим сказала, що ми, українки тут у вільному світі святкуємо пам'ять наших героїнь на це, щоб пам'ятати про наші обов'язки супроти нашої поневоленої батьківщини України, всюди і завжди ми повинні носити добре ім'я України. Знаючи яку корисну працю виконує УЗХ при нашій організації, ми постійно повинні складати пожертви на цілі УЗХ. Збірка принесла $20.00. Сходини закінчено відспіванням гимнів "Не пора" і "Боже щасти".

Черговою імпрезою було Свято книжки. Вже від довшого часу говорилося про влаштування виставки книжки і преси, але завжди чомусь було важко взятись до виконання. Аж цього року вдалося задумане діло перевести в життя. В середу, 16 жовтня ввечері членки ОУК улаштували скромну, але гарну виставку книжки і преси. Виставка була обмежена тільки до книжок наших письменниць і книжок писаних про наших визначних жінок. З преси були виставлені журнали: "Жіночий Світ", "Наше Життя", "Україна", "Нова Хата", "Жіноча Доля", "Жіноча Воля", "Молоде Життя", "Мій Приятель" "Веселка". Часописи: "Українка", "Громадянка", "На передодні", "Пробоєм", "Наш Клич", "Неділя". Було кілька книжок про народнє мистецтво взагалі. Великі два альманахи "Альманах УСГ" і "Наш Львів". Хоч виставка була плянована обмежена, то все ж таки виглядала багатою. Книжки і преса були розложені на столах, застелених найкращими вишивками, що їх принесли наші членки.

До нашої виставки долучився ще щирий приятель ОУК, один із старших членів УСГ, п. Ю. Криса зо своєю прекрасною збіркою поштових значків і інших дорогоцінних унікальних пам'яток. Збірка ця вартує кілька тисяч долярів. Виглядала вона дуже репрезентативно на наших столах і за це належиться п. Крисі від нас щира подяка, бо він справді прикрасив нашу виставку своїми збірками. Під час виставки була приготована перекуска на столах серед залі. Сидячи за столом, присутні вислухали двох рефератів. Реферат про життя і творчість М. Вовчка прочитала п. Я. Зубаль, а реферат з нагоди свята книжки прочитала п. Е. Барицька. По перекусці п. О. Калиста закликала до збірки, що принесла $28.00. Збірку розподілено пополовині на доповнення бібліотеки ОУК і на пресовий фонд "Ж. С." Настрій цього вечера був дуже гарний і якось тепло було на душі, незважаючи на те, що надворі погода було досить погана, бо весь день і вечір падав дощ. На залі було досить поважне число людей, зацікавлених нашою виставкою. Цілком певно, що коли б це свято відбувалося в неділю, тоді напевно було б багато більше, але — на жаль — заля в неділю завжди є зайнята.

Всіми справами, пов'язаними зо святом книжки, турбувалася сама голова Відділу, п. М. Андрухів, при чому декотрі членки їй помагали. Тут їй таки належиться признання, бож це не легке завдання до виконання.

Кор.

Фраґмент з виставки книжки і преси

КУТОК ЛЮБИТЕЛІВ КВІТІВ

ЗАПИТАННЯ ВП. ПАНІ О. КОЗАК, ТОРОНТО: ЯК САДИТИ БРАТКИ?

Відповідь: Найкраще всього братки садити самому. Це дешевше, як купувати готові саженці, крім того легко можна мати багато кущиків й ними прикрасити всюди, де тільки є місце.

Ці весняні квіти, як перестануть цвісти, можна викинути й заступити їх літніми, а ці останні осінніми.

Насіння братків треба висівати в ґрунт з кінцем червня в скриньки або в зимні парникові рами. Там вони будуть до місяця серпня. З кінцем серпня братки висаджувати там, де хочете, щоб ранньою весною зацвіли й прикрашали вашу хату.

Якщо хочете мати квіти братків вліті, або пізно восени, то насіння треба висівати в березні до скриньок, а в травні висаджувати в ґрунт.

Братки вимагають рихлої, поживної і досить вогкої землі. Не зносять свіжого гною. Як буде легке затемнення, то братки цвітуть значно довше.

До весняного цвітіння вже минув час. Лишається висіяти насіння братків у березні місяці.

Скриньки ставте в ясне місце, щоб молоді ростинки не "витягалися" до світла, а були короткі, грубі й здорові.

Дуже радо дам Вам поради до інших квітів. Запитуйте, які маєте охоту посадити. Три рази щороку треба квіти змінювати, щоб цілий рік усе чергувалися квіти. Можуть бути однорічні або многолітники.

Леонід Бачинський
4414 Brooklyn Ave., Cleveland 9, Ohio, USA.

КУТОК ГОРОДНИЦТВА

КУЛЬТУРА ПЕЧЕРИЦЬ (MUSHROOMS)

Печериця — покищо єдиний гриб, який можна штучно розводити. Для його вирощування можна використати парники, пивниці та інші помешкання. При вирощуванні печериць треба врараховувати, що вони не потребують світла, температура повітря в помешканні підтримується до 59 ст. Ф., а землі, на якій ростуть, до 64 ст. Ф. в період плодоношення. Помешкання не повинно бути дуже вогке і по можливості з вентиляцією повітря.

Землю для посадки печериць треба приготовляти зо свіжого соломистого кінського навозу. До навозу не повинно попасти якесь залізо або трава, бо то пошкодило б урожаєві печериць. Навоз, призначений на печеричну землю, складати в купи височиною в 5 ф. і широчиною до 2 ф. Коли температура в купі підніметься до 104 - 122 ст. Ф., навоз перекидають, перебивають. І це робиться зо 2 - 3 рази. Приблизно через 30 днів після першого перекидання, перебивання навозу, його маса прибирає темно-чоколядову барву та стає розсипчатою, також перестає неприємно пахнути амоніяком. А вже коли температура його впаде до 68 - 72 ст. Ф., можна садити печериці.

Печериці розмножуються спорами, які утворюються в плитівках з нижньої сторони гриба. З грибів спори попадають до так званої грибниці — біла ниткувато-волокниста плісень з кусками землі від попереднього вирощування печериць. Ось ті то куски величиною курячого яйця і є посадочним матеріялом печериць. Звичайно, коли в городничій господарці печериці садять перший раз, то спорову грибницю треба купити в спеціяльній лябораторії. Така куплена грибниця садиться в значно менших кількостях (в 3 - 4 рази менше) в порівнянні з грибницею свого господарства. Посадку робити кілочком. на 2 - 2½ інча. Дно ямки притиснути й до неї вкладати грибницю, також притопати рукою чи дощинкою всі місця посадження. Садити в шаховому порядку на віддалі 12 інчів. Через 15 - 20 днів грибниця починає проростати — це видно з того, що білі нитки починають проникати до навозу на 1½ - 2 інчі від місця закладки старих грибниць. Тоді відразу ж всю поверхню, де посаджено печериці, посипати доброю землею з піском ¾ до 1 інча. Дуже скоро після цього починають появлятися гриби. Їх найкраще збирати, коли вони мають форму кулі, бо гриби з широкими капелюшками мають меншу вартість. Збирати обережно, щоб не пошкодити сусідніх малих грибків. Найкраще гриби не рвати, а викручувати. Урожай збирається від 8 до 12 тижнів і досягає 15 - 17 фунтів з 11 квадратових футів.

Хто хотів би почати вчитися розводити печериці, нехай перший раз робить це на невелику скалю, щоб не було розчарування на випадок якоїсь невдачі. З практикою приходить і охота до збільшення площі під цінну культуру печериць.

НН.

УВАГА ЧЛЕНКИ ОУК У МОНТРЕАЛІ, КВ.!

Загальні річні збори місцевого Відділу ОУК ім. О. Басараб відбудуться в неділю, 29 грудня ц. р. в год. 3-ій по полудні в новім домі УНО.

Приявність усіх членок обов'язкова.

При браку відповідного числа членок, збори відбудуться годину пізніше і будуть правосильні.

За Управу:
Ір. Дячун, секр. Відділу

КУХОВАРСЬКІ ПОРАДИ

СИРНИК ("КРАЙОВИЙ")

Тісто на спід:

1 горнятко муки
¼ горнятка цукру
1 яйце
2 ложки масла
1 чайна ложечка порошку до печива (бейкінґ павдер)
сік з ½ цитрини
шкірка з цілої цитрини

Сирна маса:

4 яйця
1 горнятко цукру
1 ложка масла
1 до 2 ложки квасної сметани
4 до 5 унцій мелених обібраних зо шкірки мигдалів (алмондс)
1 до 2 ложки картопляної муки
кілька крапель ванілі до запаху
2 ф. доброго свіжого сухого сира.

Сполучити всі складники на тісто, розтачати і виложити бляху.

Окремо розділити 4 яйця. Втерти жовтки з цукром, додати масло, сметану, змелені мигдалі, картопляну муку і ванілю. Все добре разом утерти і вкінці вимішати з перетертим через ситко сиром і вбитою піною з 4 білків.

Вимішану сирну масу виложити на приготоване в бляшці тісто. Пекти 1 годину при температурі 300⁰ Ф. **Пишний.** Подала **М. М.**

СИРНИК З СМЕТАНКОВОГО СИРА

Сирна маса:

3 пачечки желятини
½ горнятка холодної води
3 яйця (відділені)
½ горнятка молока
1 горнятко цукру
1 ф. сметанкового сира
1 велике горнятко холодної сметани (гвипінґ крім)
1 ложечка цитринового соку
цукровані черешні або ананаси (пейнепл)

Спід:

15 втертих коржиків т. зв. "ґрийгем вийферс"
3 ложки розтопленого масла
3 ложки цукру

Намочити желятину в холодній воді. Окремо варити жовтки, молоко і цукор у подвійнім горщику (дабл бойлер) 20 хвилин. Додати желятину і мішати поки вона зовсім розпуститься. Вихолодити. Втерти добре сир і додати до холодної маси з желятиною. Додати цитриновий сік, кілька покраяних черешень, або ананасів та все легко вимішати з вбитою сметаною, а відтак з вбитими білками. Вистелити спід бляхи втертими коржиками, перемішаними з маслом і цукром та наложити зверху сирну масу. Поставити на 2-3 години до холодільника, щоб застиг. Дуже добрий.

КАВОВИЙ ТОРТ

6 яєць
1 горнятко мілкого цукру
1 горнятко муки (кейк флавер)
1 ложечка порошку до печива (бейкінґ павдер)
½ горнятка сильної кави

Верхня маса:

½ горнятка масла
1½ горнятка жовтого цукру
2 жовтки
½ горнятка сильної кави

Середня маса:

1 горнятко цукру
1 ложка кукурудзяного крохмалю (корн старч)
2 жовтки
1 горнятко густої квасної сметани
1 горнятко жовтого цукру
1 ложечка цитринового соку
½ ложечки сильної кави

Вбивати яйця аж збіліють, додаючи поволі цукор і далі втирати, аж маса зробиться як убита сметана. Пересіяти муку з порошком до печива тричі та додавати потроху, малими частинами, до вбитої маси на переміну з кавою. Пекти у двох тортівницях 25 хвилин при температурі 375⁰ ф.

Окремо змішати цукор з кукурудзяним крохмалем, додати вбиті жовтки і сметану та варити в подвійнім горщику (добл бойлер) поки маса не згусне настільки, щоб покрила ложку. Додати цитриновий сік і відставити, щоб охолодилося. Переложити масою торт і покрити зверху кавовою масою, яку приготовити, втираючи масло і цукор 10-15 хвилин, а відтак додаючи жовтки і каву, вбити все разом аж зробиться гладка одностайна маса.

КРУХІ КОРЖИКИ НА ВСЯКІ ОКАЗІЇ

1 ф. масла
1 ложка товщу "криско"
2 жовтки
¼ горнятка коняку (бренді) або горілки
3-4 горнятка муки

Розтопити масло та зібрати зверху шуму Перецідити поволі та охолодити. Відтак вбивати охолоджене масло 20-30 хвилин. Додати цукор і добре разом втирати, аж зробиться гладка сметанкова маса. Додати коняк і жовтки та далі вбивати. Всипати муки стільки, щоб з тіста можна легко виробляти в долонях довільні тістечка. Пекти в печі 20 хвилин при температурі 325 Ф. Готові виложити на жовтий папір, добре посипаний цукроммучкою. Поки тістечка теплі, посипати їх ще зверху цукром-мучкою.

Подала **М. Сеницька**

КОРЖИКИ З КВАСНОЮ СМЕТАНОЮ

1 горнятко жовтого цукру
½ горнятка товщу (шортенінґ)
1 яйце
½ горнятка квасної сметани
2 горнятка муки
1 ложечка цинамону
¼ ложечки мушкатової галки (натмеґ)
½ ложечки соди (бейкінґ сода)
½ ложечки солі
2 ложечки порошку до печива (бейкінґ павдер).
½ горнятка посічених оріхів
½ горнятка родзинків

Втерти товщ, додати цукор і яйце та добре все вбити разом. Пересіяти всі сухі складники й додати до першої маси на переміну з сметаною. Вкінці дати родзинки й горіхи перемішані з мукою. Все сполучити разом та кидати ложкою коржики на поливлену бляху. Пекти в гарячій печі при температурі 425 Ф. від 12 до 15 хвилин. Повинно бути до 60 коржиків.

ПРЕСОВИЙ ФОНД "ЖІНОЧОГО СВІТУ"

Юлія Вовк, Торонто, Онт. (з ювілею п-ва Володимира і Стефанії Сабатів)	$25.00
Відділ ОУК, Форт Віліям, Онт. (з прощального вечора п. К. Николайчук)	20.70
С. Долинчук, Руан, Кв. (з уродин п. М. Терновської $8.20, з "Дня Батька" $6.41)	14.61
А. Курилів, Содбури, Онт. (зо Свята книжки і преси)	14.00
М. Косіковська, Виндсор, Онт. (з хрестин у п-ва Зініків)	14.00
Дж. Мичел, Лондон, Онт. (з ювілею п-ва Савюків)	12.00
П. Жеребецький, Саскатун, Саск. (з подружнього ювілею)	10.50
П. Браташ, Реджайна, Саск. (з весілля п-ва Том)	10.10
І. Гриневич, Кінґсвил, Онт. (з весілля п-ва Боровських)	10.00
В Панчишин, Руан, Кв. (з прийняття для п-ва Французів $5.00, з прощальної гостини для п-ва Загоруків $5.00)	10.00
Ірина Павликовська, Форт Саскачеван, Алта.	5.00
М. Кукіз, Клівленд, Огайо	2.00
А. Олліґ, Ню Йорк, Н. Й.	2.00
С. Залозецька, Вінніпеґ, Ман. (комісове з розпродажу книжки "Український народній одяг"	1.25
З. Боєк, Монтреал, Кв.	1.00
Е. Горик, Келґари, Алта	1.00
А. Карпішка, Монтреал, Кв.	1.00
Є. Пиріг, Форт Віліям, Онт.	1.00
П. Шпилька, Монтреал, Кв.	.90

(Далі буде)

Всім жертводавцям щира подяка від Адміністрації "Жіночого Світу".

НА УВАГУ ПЕРЕДПЛАТНИЦЬ

З технічних причин це число "Ж. С." виходить як подвійне — за листопад-грудень. Чергове число вийде правильно. — Ред.

